

Астықтың сандық-сапалық есебін жүргізу қағидаларын бекіту туралы

Күшін жойған

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2011 жылғы 30 желтоқсандағы № 1676 Қаулысы. Күші жойылды - Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2015 жылғы 31 қазандағы № 870 қаулысымен

Ескерту. Күші жойылды - ҚР Үкіметінің 31.10.2015 № 870 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

РҚАО-ның ескертпесі.

ҚР мемлекеттік басқару деңгейлері арасындағы өкілеттіктердің аражігін ажырату мәселелері бойынша 2014 жылғы 29 қыркүйектегі № 239-V ҚРЗ Заңына сәйкес ҚР Ауыл шаруашылығы министрінің 2015 жылғы 19 маусымдағы № 4-1/546 бұйрығын қараңыз.

«Астық туралы» Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 19 қаңтардағы Заңының 5-бабы 13) тармақшасына сәйкес Қазақстан Республикасының Үкіметі

Қ А У Л Ы **Е Т Е Д І :**

1. Қоса беріліп отырған Астықтың сандық-сапалық есебін жүргізу қағидалары бекітілсін.

2. Осы қаулы алғаш ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Қазақстан Республикасының
Премьер-Министрі
К. Мәсімов

Қазақстан Республикасы
Үкіметінің
2011 жылғы 30 желтоқсандағы
№ 1676 қаулысымен
бекітілген

Астықтың сандық-сапалық есебін жүргізу қағидалары

Осы Астықтың сандық-сапалық есебін жүргізу қағидалары (бұдан әрі – Қағидалар) «Астық туралы» 2001 жылғы 19 қаңтардағы Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес әзірленді және астықтың сандық-сапалық есебін жүргізу тәртібін, оның ішінде астық қабылдау кәсіпорындарында астықты қабылдау, өлшеу, тазалау, кептіру, сақтау және тиеп жөнелту жөніндегі

операцияларды ресімдеу және есепке алу, астық сақтау қоймаларында сақтаудағы астықтың мөлшерін айқындау тәртібін айқындайды.

Ескерту. Кіріспе жаңа редакцияда - ҚР Үкіметінің 08.08.2013 № 811 қаулысымен (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

1. Жалпы ережелер

1. Осы Қағидаларда пайдаланылатын негізгі ұғымдар:

1) астық иесі – астығын астық қабылдау кәсіпорнына сақтауға берген жеке немесе заңды тұлға ;

2) астық партиясы – астық сапасы туралы мәліметтері бар құжаттармен ресімделген, бір жылғы егіннің сапасы бойынша біртекті оқшауланған астық мөлшері ;

3) астықтың сандық-сапалық есебі – астық қабылдау кәсіпорнында астықты қабылдау, тазалау, кептіру, сақтау, орнын ауыстыру және тиеп жөнелту процесінде онымен жасалатын барлық операцияларды есепке алу және тіркеу жүйесі ;

4) жеке шот – астық қабылдау кәсіпорны әрбір астық иесі, сыныбы және сорты бойынша жеке жүргізетін астықтың сандық-сапалық есебі кітабының құрамдас бөлігі ;

5) есеп актісі – астық иесіне жіберуге жататын астық және (немесе) астық қалдықтарының мөлшерін айқындау үшін астық қабылдау кәсіпорны жасайтын құжат ;

б) есептелген нақты салмағы – ылғалдылығы, арамшөпті және дәнді қоспа бойынша астық иесі мен астық қабылдау кәсіпорны арасындағы шартта айқындалған және астықтың сақталуын қамтамасыз ететін нормаларға келтірілген астықтың нақты салмағы ;

7) материалдық жауапты тұлға – сақтауға қабылданған астықтың сандық-сапалық сақталуына жауап беретін астық қабылдау кәсіпорнының лауазымды тұлғасы ;

8) мемлекеттік астық инспекторы – Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен өз өкілеттігін жүзеге асыратын Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрлігінің Агроөнеркәсіптік кешендегі мемлекеттік инспекция комитеті аумақтық инспекциясының инспекторы ;

9) нақты салмағы – таразыда өлшеу жолымен айқындалған астықтың массасы ;

10) тазарту актісі – астықты есепке алу мақсатында астық қабылдау кәсіпорны жасайтын құжат ;

11) түгендеу – астықтың нақты бар болуының және оның сапасының есептік деректерге сәйкестігін тексеруге бағытталған іс-шаралар кешені.

2. Астықпен жасалатын барлық операциялар (қабылдау, өлшеу, кептіру, тазалау, сақтау, тиеп жөнелту), сандық-сапалық есебі және тиісті құжаттарды ресімдеу 1 килограммға дейінгі дәлдікпен нақты салмақта жүргізіледі. Астық қолхатын ресімдеу кезінде есептелген нақты салмағы қолданылады.

2. Астықтың келіп түсуін ресімдеу

3. Астық қабылдау кәсіпорнына келіп түсетін астықты мөлшері бойынша өлшем бірлігін қамтамасыз ету саласындағы Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен тексеруден өткен таразыларда өлшенгеннен кейін материалдық жауапты тұлға қабылдайды.

4. Автомобиль көлігімен келіп түсетін астық тауарлық-көліктік жүкқұжаттарымен бірге жіберіледі. Тауарлық-көліктік жүкқұжат әрбір автомобиль партиясына (жеке автомобиль немесе тіркемесі бар автомобиль (трактор), автопоезд) жазылады. Әрбір автомобиль үш (төрт) дана тауарлық-көліктік жүкқұжаттармен бірге жіберіледі.

Басқа астық қабылдау кәсіпорындарынан автомобиль көлігімен келіп түскен астық партиясы тауарлық-көліктік жүкқұжатпен және сапасы туралы құжатпен (Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен берілген астық сапасы паспортымен немесе осы Қағидаларға 1-қосымшаға сәйкес нысан бойынша астықты талдау карточкасымен) бірге жүреді.

5. Өндірістік-технологиялық зертхана (бұдан әрі – ӨТЗ) маманы қолданыстағы және мемлекетаралық стандарттарға (бұдан әрі – стандарттар) сәйкес астық сапасын айқындау үшін астықтың әрбір келіп түскен автомобиль партиясынан сынаманы іріктеп алады. Сынаманы іріктеп алу кезінде маман дақылдың және автомобильдің мемлекеттік тіркеу нөмірі белгісінің тауарлық-көліктік жүкқұжаттың деректеріне сәйкестігін тексереді. Іріктеп алынған сынама бойынша астықты орналастыру үшін қажетті сапасын алдын ала талдау жүргізіледі. Алдын ала талдау нәтижелері бойынша жүкқұжаттың бірінші данасында астықты түсіру нүктесі көрсетіледі.

Ескерту. 5-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Үкіметінің 08.08.2013 № 811 қаулысымен (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

6. Таразыда жүргізуші барлық тауарлық-көліктік жүкқұжаттарды оларға өлшеудің нәтижелерін енгізетін таразышыға береді. Жүкқұжаттардағы деректер әрбір тақ және жұп күндер бойынша жеке жүргізілетін, осы Қағидаларға 2-қосымшаға сәйкес нысан бойынша автомобильдер таразысында жүктер өлшеуді

тіркеу журналына енгізіледі. Жүргізушіге бірінші данасынан басқа барлық жүкқұжаттар қайтарылады.

7. Астық темір жол көлігімен келіп түскен кезде вагонның бүтіндігі, саңылаусыздығы және пломбасының болуы тексеріледі.

Темір жол көлігімен келіп түскен астық темір жол жүкқұжатымен және сапасы туралы құжатпен (астық сапасы паспортымен немесе астықты талдау карточкасымен) бірге жүреді. Егер жолда жүк тексеріп қаралса, онда астыққа сондай-ақ вагонның ашылғандығы туралы акті қоса беріледі. Темір жол жүкқұжаты және сапасы туралы құжат әрбір вагонға жазылады. Өлшеу нәтижелері осы Қағидаларға 3-қосымшаға сәйкес нысан бойынша вагон таразыларында жүктер өлшеуді тіркеу журналына енгізіледі.

8. Келіп түскен астықтың сапасын айқындауды астықты сақтау шартында көрсетілген стандарттарға сәйкес ӨТЗ мамандары жүргізеді. Сынаманы талдау нәтижелері астықты талдау карточкасымен ресімделеді және осы Қағидаларға 4-қосымшаға сәйкес нысан бойынша зертханалық талдаулар нәтижелерін тіркеу журналында тіркеледі.

9. Тәуліктің соңында таразышы барлық тауарлық-көліктік жүкқұжаттарды бухгалтерияға тапсырады. Әрбір астық иесі мен астықты түсіру нүктесі бойынша топталған тауарлық-көліктік жүкқұжаттар негізінде олардың орташа тәуліктік сынамасы бойынша сапасын айқындай отырып, осы Қағидаларға 5-қосымшаға сәйкес нысан бойынша автомобиль көлігімен қабылданған астыққа екі дана жүкқұжаттар тізілімі жасалады.

Астық темір жол көлігімен келіп түскен кезде темір жол жүкқұжаттарының негізінде осы Қағидаларға 6-қосымшаға сәйкес нысан бойынша темір жол көлігімен қабылданған астыққа жүкқұжаттар тізілімі жасалады.

10. Орташа тәуліктік сынамасы бойынша сапасын айқындай отырып автомобиль көлігімен қабылданған астыққа жүкқұжаттар тізілімі немесе темір жол көлігімен қабылданған астыққа жүкқұжаттар тізілімі (бұдан әрі – тізілім) жасалғаннан кейін ӨТЗ маманына беріледі, ол тізілімнің II бөліміне астықты зертханалық талдау нәтижелерін енгізеді. Енгізілген деректер ӨТЗ меңгерушісінің қолымен расталады.

Бұдан кейін тізілім астық қабылдау кәсіпорнының бухгалтеріне қайтарылады, ол тізілімдегі және жүктер өлшеуді тіркеу журналындағы нақты салмақ деректерінің сәйкестігін, зертханалық талдаулар нәтижелерін енгізудің дұрыстығын салыстырып тексереді және тізілімнің III бөлімінде есептелген нақты салмағын есептеуді, IV бөлімінде астықты қабылдау, кептіру және тазалау жөніндегі қызметтер құнын есептеуді жүргізеді. Бұдан әрі тізілім оған қоса берілген тауарлық-көліктік жүкқұжаттармен бірге оның дұрыс толтырылуын тексеру және тізілімнің III бөлімінде көрсетілген ылғалдылық, арамшөпті және

дәнді қоспа бойынша нақты шегерімдерге сәйкес астық қалдықтары мен кептіру бойынша кемулерді алдын ала есептен шығару үшін материалдық жауапты тұлғаға беріледі.

11. Тексеру біткеннен соң материалдық жауапты тұлға тізілімге қол қояды және осы Қағидаларға 7-қосымшаға сәйкес нысан бойынша астық сақтау қоймасындағы астық пен ыдыстың қозғалысы туралы есеп жасайды. Бұдан әрі тізілім мен есеп астық қабылдау кәсіпорнының бухгалтеріне қайтарылады, ол астық қабылданғаннан кейінгі екінші тәулікте тізілімнің екінші данасын астық иесіне береді.

12. Астық сақтау қоймасындағы астық пен ыдыстың қозғалысы туралы есеп егіннің жылы, дақылдар сыныбы бойынша күн сайын қорытынды жасай отырып жүргізіледі. Есеп материалдық жауапты тұлғаға жүктелген қойма, қоймалар тобы, элеватор бойынша жүргізіледі.

3. Есептелген нақты салмағын есептеу

13. Есептелген нақты салмағы ылғалдылықтың, арамшөпті және дәнді қоспалардың келісілген нормаларын ескере отырып, нақты салмағынан ылғалдылық, дәнді және арамшөпті қоспалар бойынша нақты шегерімдер пайызын айқындау жолымен келесідей тәртіппен айқындалады:

1) ылғалдылық бойынша нақты шегерім пайызы мынадай формула бойынша есептеледі:

$$U_{в} = \frac{100 \times (a - б)}{100 - б},$$

мұндағы: $U_{в}$ - ылғалдылық бойынша нақты шегерім пайызы;
 a - кіріс бойынша астық ылғалдылығы, %;
 $б$ - сақтау шарты бойынша астық ылғалдылығы, %;

2) арамшөпті қоспа бойынша нақты шегерім пайызы мынадай формула бойынша есептеледі:

$$U_{с} = \frac{(в - г) \times (100 - U_{в})}{100 - г},$$

мұндағы: $U_{с}$ - арамшөпті қоспа бойынша нақты шегерім пайызы;
 $в$ - кіріс бойынша арамшөпті қоспа құрамы, %;
 $г$ - сақтау шарты бойынша арамшөпті қоспа құрамы, %;
 $U_{в}$ - ылғалдылық бойынша нақты шегерім пайызы;

3) дәнді қоспа бойынша нақты шегерім пайызы мынадай формула бойынша есептеледі:

$$U_3 = \frac{(d - e) \times (100 - U_b)}{100 - e},$$

100 - e

мұндағы: U_3 - дәнді қоспа бойынша нақты шегерім пайызы;

d - кіріс бойынша дәнді қоспа құрамы, %;

e - сақтау шарты бойынша дәнді қоспа құрамы, %;

U_b – ылғалдылық бойынша нақты шегерім пайызы;

4) ылғалдылық, арамшөпті және дәнді қоспа бойынша нақты шегерімдердің жалпы салмағы (килограммда) мынадай формула бойынша есептеледі:

$$U = \frac{P \times (U_b + U_c + U_3)}{100},$$

100

мұндағы: P - келіп түскен астықтың нақты салмағы;

5) есептелген нақты салмағы = P - U.

Формула бойынша нақты шегерімдер 0,01 %-ға дейінгі дәлдікпен айқындалады.

14. Кептірілмеген астықтың есептелген нақты салмағы мынадай формула бойынша есептеледі:

$$\text{Есептелген нақты салмағы} = P - P \times \left(\frac{(v - g)}{100 - g} + \frac{(d - e)}{100 - e} \right).$$

15. Егер келіп түскен астықтың сапасы ылғалдылығы, арамшөпті және дәнді қоспа бойынша сақтау шартында көрсетілген нормаға сәйкес немесе одан жақсы болса, астық қолхатында нақты сапасы қойылады, ал есептелген нақты салмағы нақты салмаққа тең болады.

16. Жүгерінің және мақта тұқымының есептелген нақты салмағын айқындаған кезде тек ылғалдылық пен арамшөпті қоспа көрсеткіштері ескеріледі.

4. Астық тазалауды, кептіруді ресімдеу

17. Астық тазалауды, кептіруді ресімдеу сақтау орындары бойынша (астық иелеріне бөлмей) жүзеге асырылады. Астықты тазалау, кептіру осы Қағидаларға 8-қосымшаға сәйкес нысан бойынша астық қабылдау кәсіпорнының басшысы және ӨТЗ меңгерушісі қол қойған астықты тазартуға, кептіруге өкімнің негізінде жүргізіледі.

Астықты тазалау мен кептіруді бастағанға дейін және оларды жүргізгеннен кейін астық талдау карточкаларын ресімдей отырып, астық (астық қалдықтары) сапасын айқындау жүзеге асырылады.

Астық кептіргіштің жұмысын жедел бақылау үшін астық кептіргіш

жұмысының есебі журналы, ал таразымен жабдықталған астық кептіргіштерде, бұдан басқа дымқыл және кептірілген астықты қайта өлшеудің таразы журналдары жүргізіледі.

18. Тазалау мен кептіру жүргізілгеннен кейінгі келесі күннен кешіктірілмей осы Қағидаларға 8-қосымшаға сәйкес нысан бойынша тазалау және кептіру актісі жасалады. Астықтың үлкен партиясы тазаланған, кептірілген жағдайда, актілер айына кемінде екі рет жасалады. Актіге материалдық жауапты тұлға, ӨТЗ меңгерушісі қол қояды, астық қабылдау кәсіпорнының бухгалтері тексереді және астық қабылдау кәсіпорнының басшысы бекітеді. Актілерге астық талдау карточкалары және қосалқы өнімдер мен қалдықтарды өлшеу ведомостары қоса берілуі тиіс.

19. Астықты тазалау кезінде алынатын қосалқы өнімдер мен қалдықтар мынадай жолмен жіктеледі:

- 1) қосалқы өнімдерге:
құрамында 70% – 85% астық бар астық қоспасы;
құрамында 50% – 70% астық бар астық қоспасы жатқызылады;
- 2) астық қалдықтарына:
құрамында 30% – 50% астық бар бірінші санатты қалдықтар;
құрамында 10% – 30% астық бар бірінші санатты қалдықтар;
құрамында 2% – 10% астық бар екінші санатты қалдықтар жатқызылады;
- 3) жарамсыз қалдықтарға:
құрамында 2 %-ға дейін астық бар үшінші санатты қалдықтар жатқызылады.

20. Қосалқы өнім мен қалдықтарда 10 %-дан артық бидай немесе қара бидай дәндері немесе осы дақылдардың стандарттары бойынша негізгі астыққа жатқызылған 20 %-дан артық басқа дақылдардың дәндері болған кезде көрсетілген қосалқы өнімдер мен қалдықтар олардан негізгі астықты бөліп алу мақсатында қосымша тазалауға жатады.

21. Астықты тазалау кезінде алынған қосалқы өнімдер мен қалдықтар массасы бойынша қалдықтар цехына (қоймасына) жіберіледі.

Қосалқы өнімдер мен қалдықтар астық иесіне қайтарылады не кейіннен астық иесіне оның құнын өтеумен өткізіледі. Астық иесіне қосалқы өнімдер мен қалдықтарды тиіп жөнелту тазалау, кептіру жүргізілгеннен және астықты тазалау, кептіру актісі ресімделгеннен кейін ғана жүргізіледі.

Астық иесіне беруге жататын қалдықтардың көлемін айқындау үшін тізілімдер бойынша алдын ала есептен шығарылған қалдықтар тазалау кезінде алынған қалдықтардың нақты сапасын ескере отырып қайта есептеледі.

22. Астық иесі жарамсыз қалдықтардан жазбаша түрде бас тартқан жағдайда олар астық қабылдау кәсіпорнының аумағынан шығарылады және осы Қағидаларға 9-қосымшаға сәйкес нысан бойынша жарамсыз қалдықтарды жою

актісін жасау арқылы жойылады. Актіде көрсетілген жарамсыз қалдықтар көлемі тауарлық-көліктік жүкқұжаттарға қоса, өлшеу ведомосымен расталуға тиіс.

5. Собықтағы жүгеріні қайта өңдеуді және бастыруды ресімдеу

23. Собықтағы жүгеріні қайта өңдеу, бастыру осы Қағидаларға 10, 11-қосымшаларға сәйкес нысандар бойынша астық қабылдау кәсіпорнының басшысы және ӨТЗ меңгерушісі қол қойған өкім бойынша жүргізіледі.

24. Собықтағы жүгеріні қайта өңдеу кезінде алынатын қалдықтар (аурулармен зақымдалған собықтар, өзектер, гүлшоқтар, қабықтар және басқалары), собықтың өзінен-өзі тазалану нәтижесінде алынған дәндер астық талдау карточкасымен қоса алынған қоспалардың өлшеу жолымен белгіленген массасы және ӨТЗ айқындаған ылғалдылығы және арамшөпті қоспасы көрсетілетін осы Қағидаларға 10-қосымшаға сәйкес нысан бойынша қайта өңдеу актісімен ресімделеді. Актіні астық қабылдау кәсіпорнының басшысы бекітеді.

25. Қайта өңдеу актісіне сәйкес собықтағы жүгерінің жеке шотынан нақты массасы шығарылады, ал дәндегі жүгерінің жеке шотына таза дәннің (бөгде қоспасыз) массасы кірістіріледі.

26. Собықтағы жүгеріні бастыру осы Қағидаларға 11-қосымшаға сәйкес нысан бойынша собықтағы жүгеріні бастыру актісімен ресімделеді. Акті әрбір жеке есептелінетін собықтағы жүгері партиясын бастыруға жасалады.

Жүгеріні бастырудан алынған астық, қосалқы өнімдер және I, II санатты қалдықтар (өзектен басқа) қоймаларға сақталу үшін жіберіледі және оларды материалдық жауапты тұлға міндетті түрде өлшеп және ӨТЗ сапасын айқындап қабылдайды.

Жүгеріні бастырудан алынған өзектің массасы таразыларда өлшеу жолымен айқындалады. Өзек массасының 1,2 %-ынан астам бастырылмаған дәні бар өзектер қайталама бастырылуға жатқызылады.

27. Бастырылуға берілген собықтағы жүгерінің мөлшері бастырылудан алынған жүгері дәні, қосалқы өнімдер, қалдықтар және өзектер массасының сомасы ретінде айқындалады. Бастырылған собықтағы жүгерінің сапасын (орташа өлшенген ылғалдылығын және собықтардан дәндердің шығымдылығын), сондай-ақ бастырудан кейін алынған дәннің, қосалқы өнімдердің, қалдықтар мен өзектің сапасын және өзектерде бастырылмаған дәннің болуын ӨТЗ айқындайды. Актілерге астық талдау карточкалары қоса беріледі.

28. Собықтағы жүгеріні бастыру кезінде дәнді, қалдықтарды және өзектерді өлшеу үшін таразыны орнату мүмкін болмаған жағдайда олардың массасы өткізу кезіндегі құжат бойынша айқындалады.

6. Астықты тиеп жөнелтуді ресімдеу

29. Астықты тиеп жөнелтуді материалдық жауапты тұлға осы Қағидаларға 12-қосымшаға сәйкес нысан бойынша астық қабылдау кәсіпорнының басшысы, астық қабылдау кәсіпорнының бухгалтері және ӨТЗ меңгерушісі қол қойған бұйрықтың негізінде жүзеге асырады.

Астықты тиеп жөнелту бұйрықтары астық қабылдау кәсіпорнының астықты тиеп жөнелту бұйрықтарының есебі журналын жүргізетін есепші қызметкеріне беріледі.

30. Астықты тиеп жөнелтуді бастар алдында астық қабылдау кәсіпорнының мамандары көлік құралдарының астықты тасымалдауға жарамдылығы тұрғысынан техникалық қарауды жүргізеді.

31. Астықты темір жол көлігімен тиеп жөнелткен кезде темір жол жүкқұжаттары мен сапа туралы құжаттар (астық сапасы паспорттары немесе астық талдау карточкалары) негізінде осы Қағидаларға 13-қосымшаға сәйкес нысан бойынша темір жол көлігімен тиеп жөнелту тізілімі жасалады. Тиеп жөнелтілетін астыққа темір жол жүкқұжаты және сапа туралы құжат (астық сапасы паспорты немесе астық талдау карточкасы) қоса беріледі.

Астық сапасы паспорты астықты экспортқа тиеп жөнелту кезінде және клиенттің қалауы бойынша республика ішінде тасымалдау кезінде ресімделеді.

32. Материалдық жауапты тұлға темір жол жүкқұжаттары мен астықты темір жол көлігімен тиеп жөнелту тізілімінің дұрыс толтырылуын тексереді.

33. Астықты автомобиль көлігімен тиеп жөнелткен кезде бұйрықта астықты тиеп жөнелту кім арқылы жүзеге асырылатыны және сенімхат нөмірі көрсетіледі. Астықты автомобиль көлігімен тиеп жөнелту астық тауарлық-көліктік жүкқұжаттармен және сапа туралы құжаттармен (астық сапасы паспорттарымен немесе астық талдау карточкаларымен) ресімделеді, олардың негізінде осы Қағидаларға 14-қосымшаға сәйкес нысан бойынша автомобиль көлігімен тиеп жөнелтілген астық жүкқұжаттарының тізілімі жасалады.

34. Тиеп жөнелтуге бұйрық, тауарлық-көліктік жүкқұжаттар, тиеп жөнелтілетін астық тізілімдері, астық талдау карточкалары, астық сапасы паспорттарының көшірмелері астық қабылдау кәсіпорнының бухгалтериясына беріледі. Осы құжаттар бойынша астық шығысқа шығарылады.

35. Иесіне астық жіберу астық қолхатында көрсетілген мөлшерде және сапада жүргізіледі.

Ылғалдылығы, арамшөпті және дәнді қоспасы бойынша сақтау шартында көрсетілгеннен айрықша астық сапасының көрсеткіштері бар астық тиеп жөнелтілген жағдайда тараптардың келісімі бойынша нақты сапасын ескере отырып, есептелген нақты салмағына нақты шегерім немесе үстеме жүргізілуі

м ү м к і н .

Егер тараптар келісімге келе алмаса, дау сот тәртібімен шешіледі.

36. Нақты сапасы ылғалдылығы, арамшөпті және дәнді қоспасы бойынша келісілген нормалардан ауытқыған кезде тиеп жөнелтілетін астық мөлшерін есептеу мынадай тәртіппен жүзеге асырылады:

1) ылғалдылығы бойынша нақты шегерім немесе үстеме пайызы мынадай формула бойынша есептеледі:

$$U_{в} = \frac{100 \times (a - б)}{100 - б},$$

мұндағы: $U_{в}$ - ылғалдылығы бойынша нақты шегерім немесе үстеме пайызы;

a - сақтау шарты бойынша астық ылғалдылығы, %;

$б$ - тиеп жөнелту кезіндегі астықтың нақты ылғалдылығы, %;

2) арамшөпті қоспасы бойынша нақты шегерім немесе үстеме пайызы мынадай формула бойынша есептеледі:

$$U_{с} = \frac{(в - г) \times (100 - U_{в})}{100 - г},$$

мұндағы: $U_{с}$ - арамшөпті қоспасы бойынша нақты шегерім немесе үстеме пайызы;

$в$ - сақтау шарты бойынша арамшөпті қоспа құрамы, %;

$г$ - тиеп жөнелту кезіндегі нақты арамшөпті қоспа құрамы, %;

$U_{в}$ - ылғалдылығы бойынша нақты шегерім немесе үстеме пайызы;

3) дәнді қоспасы бойынша нақты шегерім немесе үстеме пайызы мынадай формула бойынша есептеледі:

$$U_{з} = \frac{(д - е) \times (100 - U_{в})}{100 - е},$$

мұндағы: $U_{з}$ - дәнді қоспасы бойынша нақты шегерім пайызы;

$д$ - кіріс бойынша дәнді қоспа құрамы, %;

$е$ - сақтау шарты бойынша дәнді қоспа құрамы, %;

$U_{в}$ - ылғалдылығы бойынша нақты шегерім пайызы;

4) ылғалдылығы, арамшөпті және дәнді қоспасы бойынша нақты шегерімнің немесе үстемеге жалпы массасы ($У$) мынадай формула бойынша есептеледі:

$$У = \frac{Пз \times (U_{в} + U_{с} + U_{з})}{100},$$

мұндағы: $Пз$ - есептелген нақты салмағы;

5) тиеп жөнелтілетін астық мөлшері = $Пз +(-) У$.

Формулалар бойынша нақты шегерімдер мен үстемелер 0,01 %-ға дейінгі дәлдікпен айқындалады.

37. Ылғалдылығы, арамшөпті және дәнді қоспасы бойынша астықтың кемуінің негізделгенін есептеу әрбір астық иесіне осы Қағидаларға 15-қосымшаға сәйкес нысан бойынша есеп актісімен ресімделеді. Есеп актісі кіріс бойынша (қабылдау кезіндегі) астық сапасын көрсетумен және тиеп жөнелту кезіндегі нақты сапасын ескерумен шығыс бойынша жұмсалған астық партиясына жасалады. Есеп актісін астық қабылдау кәсіпорнының жауапты қызметкері есептейді және ресімдейді, астық қабылдау кәсіпорнының бас бухгалтері, ӨТЗ меңгерушісі, материалдық жауапты тұлға қол қояды және астық қабылдау кәсіпорнының басшысы бекіткеннен кейін астық иесіне беріледі.

38. Астық сақтау қоймасы аумағының ішінде астықтың орнын ауыстыру бұйрықтың негізінде жүргізіледі және осы Қағидаларға 16-қосымшаға сәйкес нысан бойынша астық сақтау аумағының ішінде астықтың орнын ауыстыру жүкқұжатымен ресімделеді. Астықты қоймадан қоймаға орнын ауыстыру кезінде астық партиясының массасы мен сапасы астықтың талдау карточкасын ресімдей отырып, материалдық жауапты тұлғалардың қатысуымен бір рет айқындалады.

39. Тиеп жөнелтілетін тұқымның әрбір партиясына:

1) барлық дақылдардың элита және суперэлита тұқымдарына, сондай-ақ өздігінен тозанданған топ пен будан жүгерілерінің тұқымдарына – тұқым шаруашылығы саласындағы уәкілетті орган белгілеген нысан бойынша ауыл шаруашылығы өсімдіктері тұқымының аттестаты;

2) барлық басқа репродукциялар тұқымдарына – тұқым шаруашылығы саласындағы уәкілетті орган белгілеген нысан бойынша ауыл шаруашылығы өсімдіктері тұқымының куәлігі қоса берілуге тиіс.

7. Сандық-сапалық есеп кітабын жүргізу

40. Астық қабылдау кәсіпорнының бухгалтериясы осы Қағидаларға 17 және 18-қосымшаларға сәйкес нысандар бойынша сандық-сапалық есеп кітабын жүргізеді.

Астық, қосалқы өнімдер, I, II және III санатты қалдықтар сандық-сапалық есеп кітабында массасы, ылғалдылығы, арамшөпті және дәнді қоспасы көрсетіле отырып; собықтағы жүгері бойынша собықтардың массасы мен орташа өлшенген ылғалдылығы көрсетіле отырып есептеледі.

41. Сандық-сапалық есеп кітабында әрбір астық иесіне, ал астық иесі бойынша әрбір дақылға, астық сыныбына және егін жылына, тұқымға дақылдары, сорттары, репродукциялары, санаттары және сыныптары бойынша жеке шоттар жүргізіледі.

Жаңа егін астығы мен өткен жылдардағы егін астығының жеке шоттарын біріктіруге жол берілмейді.

Қабылданатын әртүрлі дәрежедегі кемістігі бар астық қалыпты астықтан жеке есептеледі.

42. Сандық-сапалық есеп кітабын жүргізуді астық қабылдау кәсіпорнының басшысы айқындайтын лауазымды тұлға жүзеге асырады, оған:

1) сандық-сапалық есеп кітабы бойынша деректерді материалдық жауапты тұлғалардың қоймалық есеп деректерімен және жүктерді таразыда өлшеуді тіркеу журналдарымен күнделікті салыстырып тексеруді жүргізу;

2) деректерді уақытылы және дұрыс көрсету;

3) қоса берілген бастапқы құжаттары бар есептердің сақталуына жауапкершілік жүктеледі.

43. Жеке шоттардағы барлық жазулар кіріс және шығыс операцияларын көрсететін дұрыс жасалған және қол қойылған құжаттар, сондай-ақ сапа туралы құжаттар (астық сапасы паспорттары және астық талдау карточкалары) негізінде жүргізіледі.

Сандық-сапалық есеп кітабындағы кіріс және шығыс жөніндегі жазуларды мынадай құжаттарды:

1) орташа тәуліктік сынамасы бойынша сапасы айқындалып автомобиль көлігімен қабылданған астықтың жүкқұжаттар тізілімдері және автомобиль көлігімен тиеп жөнелтілген астықтың жүкқұжаттар тізілімдерін;

2) темір жол көлігімен қабылданған астықтың жүкқұжаттар тізілімдері және астықты темір жол көлігімен тиеп жөнелту тізілімдерін негізге ала отырып, бір күнгі қорытынды бойынша жүргізуге рұқсат етіледі.

Жүк алушылардың наразылықтары бойынша артық немесе кем тиелген астық туралы жазулар сандық-сапалық есеп кітабының шығыс бөлігіне жазылады. Артық тиеу кезіндегі шығыстардың көбеюі туралы жазулар қара (көк) түспен, кем тиеу кезіндегі шығыстардың азаюы туралы жазулар қызыл түспен жазылады.

Сандық-сапалық есеп кітабындағы жазулар күн сайын операция күнінен кейінгі күннен кешіктірмей жазылады.

Сандық-сапалық есеп кітабында ылғалдылығының, арамшөпті және дәнді қоспасының көрсеткіштері 0,1 %-ға дейінгі дәлдікпен жазылады.

44. Центнер-пайыздар астық партиясының массасын оның ылғалдылығына, арамшөпті және дәнді қоспасына көбейту арқылы есептеледі және бүтін бірліктерде қойылады. 0,5-тен кем үлестер алып тасталады, ал 0,5 және одан жоғары үлестер бірлік ретінде қабылданады.

Центнер-пайыздар белгілі уақыт кезеңіне ылғалдылығы, арамшөпті және дәнді қоспасы бойынша орташа өлшенген сапасын айқындау мақсатында центнер-пайыздар сомасын астық массасына бөлу жолымен есептеледі және 0,01

%-ға дейінгі дәлдікпен көрсетіледі.

45. Кіріс және шығыс, центнер-пайыздар бойынша қорытындылар күн сайын және бір айға шығарылуы тиіс. Қалдық алдыңғы қалдықты кіріспен сомалау және одан шығысты алып тастау жолымен есептеледі. Егер бір күн ішінде кіріс немесе шығыс операциялары болса, қалдық күн сайын есептеп шығарылады.

Материалдық жауапты тұлға есептеп шығарылған қалдықтардың дұрыстығын күн сайын өз қолын қойып куәландырады. Астық қабылдау кәсіпорнының бас бухгалтері мен ӨТЗ меңгерушісі ай сайын сандық-сапалық есеп кітабындағы жазулардың дұрыстығын тексереді: біріншісі – центнер-пайыздар бөлігінде, екіншісі – сапа көрсеткіштері бөлігінде. Жеке шоттарда жүргізілген тексерулер туралы белгі қойылады.

46. Қосалқы өнімдер мен қалдықтар сандық-сапалық есеп кітабындағы астық шотынан тізілімдерге сәйкес алдын ала шығарылады және оларды сақтау орны бойынша кіріске алынады. Ылғалдылығы, арамшөпті және дәнді қоспасы бойынша кемуді түпкілікті есептен шығару астықты тиіп жөнелту кезінде астықтың нақты сапасы бойынша есеп актісін жасаған кезде жүргізіледі.

47. Собықтағы жүгерінің сандық-сапалық есебін материалдық жауапты тұлғаларға: тауарлы жүгері бойынша - сақтау орны бойынша бөлусіз, сортты және буданды жүгері бойынша - сорттар мен будандарды бөлек қалыптастыратын партиялар бойынша жүргізуге рұқсат етіледі.

48. Сандық-сапалық есеп кітабында басқа астық қабылдау кәсіпорындарынан келіп түскен астықтың сапасы:

1) егер талдау кезінде сапа айырмашылықтары жол берілген ауытқу нормаларынан артық болмаса, жөнелтушінің астық сапасы паспортының немесе астық талдау карточкасының;

2) сапа айырмашылықтары жол берілген ауытқу нормаларынан артық болғанда және жөнелтушіге сапа айырмашылықтары бойынша наразылық актісі жолданғанда жаңадан берілген астық сапасы паспортының;

3) сапа айырмашылықтары жол берілген ауытқу нормаларынан аса жоғары болғаны наразылық актілерімен ресімделмегенде жөнелтушінің астық сапасы паспортының немесе астық талдау карточкасының;

4) ауыл шаруашылығы өсімдіктері тұқымы аттестатының немесе куәлігінің деректері бойынша жазылады.

49. Сандық-сапалық есеп кітабындағы астық иелерінің жеке шоттарын астық қабылдау кәсіпорнының лауазымды тұлғасы есеп актісі бойынша жабады.

50. Сандық-сапалық есеп кітабы электрондық түрде жүргізілуі мүмкін.

Жеке шот бойынша астықтың қозғалысы жағдайында тәуліктің соңында астық сақтау қоймасындағы астық пен ыдыстардың қозғалысы туралы есеп деректері бар қорытынды тексеріледі. Бір күн ішіндегі астық қозғалысын

көрсететін парақтар басып шығарылады, есеп қызметкері мен материалдық жауапты тұлға оларға қол қояды және оларды нөмірлейді. Әрбір астық партиясы бойынша операциялар аяқталғаннан және есеп актісі жасалғаннан кейін жеке шоттарды астық қабылдау кәсіпорны түптейді және жалпы негіздерде сақтайды.

51. Сандық-сапалық есеп кітабының мұқабасында: астық қабылдау кәсіпорнының атауы, кітаптың түгендеу нөмірі, сақтау орнының түрі және нөмірі, осы кітап арналған астық иесінің атауы (тегі, аты мен әкесінің аты) материалдық жауапты тұлғаның тегі, аты мен әкесінің аты көрсетілуге тиіс.

8. Сақтау қоймаларын тазарту

52. Астық қабылдау кәсіпорны астық қабылдау кәсіпорны басшысының шешімі бойынша астық сақтау қоймасын тазартуды жүргізеді.

53. Тазартуды астық қабылдау кәсіпорнының басшысы тағайындаған құрамда комиссия мүшелері: астық қабылдау кәсіпорнының басшысы, ӨТЗ меңгерушісі, астық қабылдау кәсіпорнының бас бухгалтері және материалдық жауапты тұлға жүзеге асырады. Астық сақтау қоймасын тазарту кезінде осы Қағидаларға 19-қосымшаға сәйкес нысан бойынша тазарту актісі жасалады. Тазарту актісін алғаннан кейін бес жұмыс күні ішінде комиссия мынадай құжаттар негізінде операция нәтижелерін белгілейді:

1) бастапқы құжаттар бойынша астықтың саны мен сапасына, сондай-ақ массасы және ылғалдылығы, арамшөпті және дәнді қоспасы бойынша орташа өлшенген көрсеткіштерін есептеу дұрыстығына қатысты тексерілген сандық-сапалық есеп кітаптары;

2) қойма есептері және бастапқы кіріс-шығыс құжаттары: тауарлық-көліктік жүкқұжаттар, темір жол жүкқұжаттары, орнын ауыстыру жүкқұжаттары, астықты тазалау, кептіру актілері, тиеп жөнелту бұйрықтары, есеп актілері, жарамсыз қалдықтарды жою актілері және басқалары;

3) коммерциялық актілер және астықтың саны мен сапасындағы айырмашылықтар бойынша наразылық актілері;

4) астық сапасы паспорттары, астық талдау карточкалары және зертханалық талдау нәтижелерін тіркеу журналдары;

5) ауыл шаруашылығы өсімдіктері тұқымының аттестаттары немесе к у ә л і к т е р і .

54. Астық жетіспеушілігінің көлемі сандық-сапалық есеп бойынша астықтың кірісі мен шығысы арасындағы айырмашылық ретінде айқындалады. Сақтау процесінде астық сапасының өзгеруін талдау негізінде жетіспеушілік негізделген және негізделмеген болып бөлінеді.

Кемудің негізділігі сақтау кезінде қол жеткізілген астық сапаның жақсаруына

катаң сәйкестікте, яғни ылғалдылығының, арамшөпті және дәнді қоспасының төмендеуімен белгіленеді. Астықты тазалау, кептіру бойынша жүргізілген операциялар астықты тазарту, кептіру өкім актісімен расталуға тиіс.

55. Астықтың негізделген кемуі мынадай формулаларға сәйкес жүргізілген е с е п т е у м е н р а с т а л а д ы :

1) ылғалдылықтың төмендеуі (кебу) есебінен кему, Ув, %:

$$\frac{100 - б}{Ув} = \frac{100 \times (а - б)}{\dots},$$

мұндағы: а - кіріс бойынша астық ылғалдылығы, %;
б - шығыс бойынша астық ылғалдылығы, %;

2) арамшөпті қоспа құрамының төмендеуі есебінен кему, Ус, %:

$$\frac{100 - г}{Ус} = \frac{(в - г) \times (100 - Ув)}{\dots},$$

мұндағы: в - кіріс бойынша арамшөпті қоспа құрамы, %;
г - шығыс бойынша арамшөпті қоспа құрамы, %;
Ув - ылғалдылық бойынша кему пайызы, %;

3) дәнді қоспалар азаюы есебінен кему, Уз, %:

$$\frac{100 - е}{Уз} = \frac{(д - е) \times (100 - Ув)}{\dots},$$

мұндағы: д - кіріс бойынша дәнді қоспа құрамы, %;
е - шығыс бойынша дәнді қоспа құрамы, %;
Ув - ылғалдылығы бойынша кему пайызы, %.

56. Арамшөпті және дәнді қоспасының төмендеуі есебінен кемуді есептен шығару 0,2 %-дан аспайтын мөлшерде жүргізіледі. Тазартуға немесе механизмдермен орнын ауыстыруға ұшырамаған астық партиялары бойынша сақтау процесі кезінде арамшөпті және дәнді қоспасының төмендеуі есебінен кемуді есептен шығаруға жол берілмейді.

57. Жүгері өңдеу зауыттарында әрбір жеке ескерілетін жүгері партиясын өңдеуді аяқтағаннан кейін осы жүгері партиясын сақтау орнын және зауыттың өндірістік корпусын толық тазарту жүргізіледі.

Өңдеуге жіберілген собықтағы жүгері массасы кептіру камераларына тиелген жүгеріні өлшеу бойынша есептелетін жүгері өңдеу зауыттарында сақтау орындарын тазарту және оның нәтижелерін айқындау собықтағы және дәндегі жүгері көлемін және олардың орта алынған ылғалдылығын кіріс бойынша өңдеуден кейін алынған дәндегі жүгерінің (ұсақ дәнділерді қоса), шығыс бойынша қалдықтар мен өзектердің мөлшерімен және олардың орташа

ылғалдылығымен салыстыру арқылы жүргізіледі.

Бұл жағдайларда осы Қағидаларға 20-қосымшаға сәйкес нысан бойынша тазарту актілері әрбір жеке ескерілетін жүгері партиясына жасалады.

Жүгері өңдеу зауыттарында және цехтарында жүгеріні өңдеу кезінде алынған әрбір сорт пен будан қалдықтарын технологиялық схема бойынша бөлу мүмкін болмаған жағдайда, оларды сорттар мен будандар бойынша бөлу осы немесе басқа сортты және буданды собықтағы жүгерінің бастыруға жіберілген массасына пропорционалды жүргізіледі.

Тазарту актілерін жасау кезінде:

1) кіріс бойынша – собықтағы жүгерінің сандық-сапалық есебі кітабының деректері ;

2) шығыс бойынша – жүгері тұқымының және өндірістен алынған жарамсыз жүгерінің, ұсақ дәнді жүгерінің, өзектер мен қалдықтардың сандық-сапалық есебі кітабының деректері пайдаланылады. Бұл ретте, кәсіпорынға қайтарылған жарамсыз жүгерінің мөлшері тазарту актісінің «5а» деген жолында көрсетіледі.

Өңдеу процесіндегі жүгерінің механикалық шығындары өңдеуге берілген жүгері массасынан 0,2% шегінде тазарту актісі бойынша есептен шығаруға қабылданады .

58. Тазарту актісінде астық мөлшерін килограммда, ылғалдылығының, арамшөпті және дәнді қоспасының орташа өлшенген көрсеткіштері 0,01 %-ға дейінгі дәлдікпен көрсетіледі. 0,004 %-ға дейінгі бөлшек үлестер алып тасталады, ал 0,005% және одан жоғары үлестер 0,01% ретінде қабылданады.

59. I, II және III санатты қалдықтарды сақтау нәтижелері түгендеу актілерімен ресімделеді, материалдық құндылықтар үшін белгіленген тәртіппен қаралады және бекітіледі .

60. Егер тазарту кезінде астықтың артық екені анықталса, бұл артық бөлікті астық қабылдау кәсіпорнының бухгалтериясы тазарту актісінде көрсетілген кезеңде сақталған және сақтауда тұрған астық көлемдеріне пропорционалды түрде астық иелерінің жеке шоттарына кіріске қабылдауы тиіс.

61. Егер тазарту кезінде негізделмеген жетіспеушілік анықталса, астық қабылдау кәсіпорны оны тазарту актісінде көрсетілген кезеңде сақталған және сақтауда тұрған астық көлеміне пропорционалды түрде астық иелерінің жеке шоттарына өтеуді жүзеге асырады .

62. Түгендеу астық қабылдау кәсіпорны басшысының шешімі бойынша барлық қолда бар астықты жаппай қайта өлшеу, қайта есептеу және астық қабылдау кәсіпорнында сақтауда тұрған астықтың нақты бар болуын бухгалтерлік есеп деректерімен салыстырып тексеру жолымен жүзеге асырылады .

9. Келіспеушіліктерді шешу тәртібі

63. ӨТЗ жүргізген талдау деректерімен астық иесі немесе материалдық жауапты тұлға келіспеген жағдайда, олардың қатысуымен астықты қайталама талдау жүргізіледі.

Қайталама талдау нәтижелерімен келіспеген жағдайда іріктелген сынама:

1) қосарланған полиэтилен пакетімен түйіп-буылады, ол мынадай ақпараты бар заттаңбамен мөрленіп жабылады:
дақылдың атауы;
астық иесінің атауы;
астық қабылдау кәсіпорнының атауы;
жөнелту пункті;
партия массасы;
сынама іріктелген күні;
сынама салмағы;
сынама іріктеген ӨТЗ маманының тегі;
мемлекеттік астық инспекторының тегі;

ӨТЗ маманының, астық иесі мен мемлекеттік инспектордың қолдары;

2) ӨТЗ астық талдау карточкасымен және астық иесінің өтінімімен бірге сәйкестікті бағалау саласындағы аккредиттеу туралы Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен аккредиттелген астық сапасын сараптау зертханасына (бұдан әрі – аккредиттелген зертхана) үш тәулік ішінде жолданады.

Сынамалар астық сапасының сақталуын қамтамасыз ететін жағдайда тасымалданады.

64. Егер алушы астық қабылдау кәсіпорнының ӨТЗ астық сапасын талдау кезінде астықты тиеп жөнелту орны бойынша берілген сапасы туралы құжаттың (астық сапасы паспортының немесе астық талдау карточкасының) деректерімен жол берілген ауытқушылықтар нормаларынан артық айырмашылықтарды анықтаса, наразылық ұсынудың мынадай тәртібі белгіленеді:

1) жіберушінің өкілі жиырма төрт сағат ішінде жеделхатпен шақыртылады;

2) жіберуші, алушы өкілдерінің және мемлекеттік астық инспекторының қатысуымен сынама іріктеу (төрт килограммнан кем емес) іріктеу актісін ресімдеу арқылы жүргізіледі;

3) даулы астық партиясы алушы астық қабылдау кәсіпорнының бос қоймасына түсіріледі және басқа астық партияларымен араластырылмайды. Алушының өкілдері мен мемлекеттік астық инспекторының қолдары қойылған астықты түсіру актісі мен қойманы тексеріп қарау актісі жасалады. Қойманы мемлекеттік астық инспекторы мөрлеп бекітеді.

Егер даулы астық партиясынан сынама іріктеу мүмкін болмаса, сондай-ақ осы тармақтың жоғарыда көрсетілген тармақшаларындағы талаптардың кем дегенде біреуі сақталмаған кезде, сапасы туралы құжатқа (астық сапасы паспортына немесе астық талдау карточкасына) алушының наразылығы кері қайтарылды.

Іріктелген сынамадан әрқайсысы екі килограмнан кем емес екі сынама бөліп алынады. Бір сынама іріктеу актісімен, алушы астық қабылдау кәсіпорнының ӨТЗ астық талдау карточкасымен және астықты тиеп жөнелту орны бойынша берілген сапасы туралы құжатпен (астық сапасы паспортымен немесе астық талдау карточкасымен) бірге сапаны тәуелсіз бағалау үшін аккредиттелген зертханаға ұсынылады, екінші сынама келіспеушілікті толық қарап болғанға дейін мемлекеттік астық инспекторында сақталады. Аккредиттелген зертханадағы сынақтар мемлекеттік астық инспекторының тікелей қатысуымен жүргізіледі. Сапаны тәуелсіз бағалау жөніндегі қызметтер төлемін алушы жүргізеді. Астықты тиеп жөнелту орны бойынша берілген сапасы туралы құжат (астық сапасы паспорты немесе астық талдау карточкасы) мойындалмаған жағдайда жөнелтуші астық сапасын сараптауды жүргізу шығыстарын өтейді.

Өтінілген сапа көрсеткіштеріне сәйкес жүргізілген сынақтар нәтижелері бойынша аккредиттелген зертхана сынақтар хаттамасын береді, оның негізінде Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрлігінің Агроөнеркәсіптік кешеніндегі мемлекеттік инспекция комитетінің аумақтық инспекциясы (бұдан әрі – аумақтық инспекция) астықты тиеп жөнелту орны бойынша берілген сапасы туралы құжатты (астық сапасы паспортын немесе астық талдау карточкасын) мойындауы (мойындамауы) туралы шешім қабылдайды.

Егер алынған нәтижелер мен наразылық білдірген сапасы туралы құжаттың (астық сапасы паспортының немесе астық талдау карточкасының) сапа көрсеткіштері арасындағы сападағы айырмашылықтар стандартта жол берілген нормалардан аспаса, осы құжаттың дұрыстығы аккредиттелген зертхананың сынақтар хаттамасымен және құжаттың артқы бетіндегі мемлекеттік астық инспекторының жазуымен расталады. Жазу мемлекеттік астық инспекторының мөрімен расталады. Астықты тиеп жөнелту орны бойынша берілген сапасы туралы құжатты (астық сапасы паспортын немесе астық талдау карточкасын) және сынақтар хаттамасын аккредиттелген зертхана астық алушыға береді.

Егер алынған нәтижелер мен наразылық білдірген сапасы туралы құжаттың (астық сапасы паспортының немесе астық талдау карточкасының) сапа көрсеткіштері арасындағы сападағы айырмашылықтар стандартта жол берілген нормалардан артық болса, онда аумақтық инспекция шешімінің негізінде сапаны тәуелсіз бағалауды жүргізген аккредиттелген зертхана жаңа астық сапасы паспортын ресімдеуді және астық алушыға беруді жүргізеді.

Аумақтық инспекция мойындамаған паспортын берген аккредиттелген зертхананың басшысына паспортта көрсетілген деректерге нақты сапа көрсеткіштерінің сәйкес еместігі туралы хабарлайды.

Алушы астық қабылдау кәсіпорны осы Қағидаларға 21-қосымшаға сәйкес нысан бойынша астық сапасындағы айырмашылық бойынша наразылық актісін төрт данада жасайды, оны осы Қағидаларға 22-қосымшаға сәйкес нысан бойынша астықтың мөлшері мен сапасындағы айырмашылықтар бойынша ұсынылған наразылық актілерін тіркеу журналында тіркейді және күнтізбелік отыз күнге дейінгі мерзімде жөнелтушіге наразылық актісімен қоса шағымталапты және жаңадан берілген астық сапасы паспортының көшірмесін ж о л д а й д ы .

Наразылық актісінің екінші данасы даулы астық партиясын тиеп жөнелткен астық қабылдау кәсіпорнына жіберіледі, ол алынған наразылық актілерін осы Қағидаларға 23-қосымшаға сәйкес нысан бойынша астықтың мөлшері мен сапасындағы айырмашылықтар бойынша ұсынылған наразылық актілерін тіркеу журналында тіркейді және шағымталап түскен күннен бастап он жұмыс күні і ш і н д е о н ы қ а р а й д ы .

Наразылық актісінің үшінші данасы астық алушыға, төртінші данасы астықты тиеп жөнелткен астық қабылдау кәсіпорнының сандық-сапалық есеп кітабындағы сапа бойынша өзгерістерді тексеру үшін астықты жөнелту орны бойынша аумақтық инспекцияға жіберіледі.

Егер сапа бойынша келіспеушілік жоғарыда көрсетілген тәртіппен шешілмеген жағдайда, дау сот тәртібімен шешіледі.

65. Жүру жолында астықтың сапасы төмендеген немесе бүлінген жағдайда шағымталап (көлік ұйымына немесе жөнелтушіге) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен ұсынылады.

66. Мөлшері (массасы) бойынша осы Қағидаларға 24-қосымшада көрсетілген табиғи кему нормаларынан артық айырмашылықтар кезінде шағымталап көліктік ұйымдарға немесе жүк жөнелтушіге Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен ұсынылады. Бұл ретте алушы астық қабылдау кәсіпорны осы Қағидаларға 25-қосымшаға сәйкес нысан бойынша астық мөлшеріндегі айырмашылықтар бойынша наразылық актісін жасайды және оны астықтың мөлшері мен сапасындағы айырмашылықтар бойынша ұсынылған наразылық актілерін тіркеу журналында тіркейді.

67. Жүктің жетіспеушілігі немесе бүлінгені үшін көлік ұйымына шағымталап Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген мерзімдерде ұсынылады.

68. Ілеспе құжаттарында көрсетілген жүк массасының алушы белгілеген массадан шекті жол берілген айырмашылықтары қолданыстағы стандарттарға сәйкес айқындалады.

9-1 Астық сақтау қоймаларында сақтаудағы астықтың мөлшерін айқындау тәртібі

Ескерту. Қағидалар 9-1-бөліммен толықтырылды - ҚР Үкіметінің 08.08.2013 № 811 қаулысымен (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

68-1. Астық сақтау қоймаларындағы астықтың көлемін есептеу кезінде элеватор конструкциясының деректерін, сүрлемнің, шанақтардың, қоймалардың, көлемі мен нысанын, сондай-ақ оларда сақталатын астық сапасының жай-күйін б а с ш ы л ы қ қ а а л у қ а ж е т .

68-2. Астық сақтау қоймаларында сақталатын астықтың мөлшерін айқындау үшін облыстық аумақтық инспекция бастығының бұйрығымен мынадай құрамда комиссия құрылады: мемлекеттік астық инспекторы, астық қабылдау кәсіпорнының басшысы (басшының орынбасары), материалдық жауапты тұлға және ӨТЗ маманы (бұдан әрі – Комиссия).

Астық қолхаттарын не олардың бөліктерін ұстаушылардың жазбаша өтініші бойынша астық қолхаттарының астықтың іс жүзінде болуымен қамтамасыз етілу мәселесі бойынша тексерулер жүргізу кезінде Комиссия астық қабылдау кәсіпорнында сақталатын астықтың барлық көлемін өлшеуді жүзеге асырады.

68-3. Астық қабылдау кәсіпорны Комиссияға мынадай құжаттарды:

- 1) астық қолхаттарының тізілімін;
- 2) астықтың сандық-сапалық есебі кітабын;
- 3) астық сақтау қоймасындағы астық пен ыдыстың қозғалысы туралы есепті;
- 4) астықты сақтауға арналған ыдыстар мен қоймалардың паспорттық деректерін;

5) сүрлемдік корпустардың, еденде сақтау қоймаларының орналасу, астық кептіргіштердің, тиеу-түсіру нүктелерінің, таразы жабдығының, элеватордың сүрлем картасының орналасу схемасын;

б) сақталудағы астықты, оның ішінде астық натурасы көрсеткішінің соңғы тексеріп қарау деректерін ұсынады.

Қажет болған кезде Комиссия қолданыстағы стандарттарға сәйкес астық натурасын (сүрлемдерде және еденде сақтау қоймаларында таңдай отырып) дербес анықтауға құқылы.

68-4. Комиссия астықты өлшеуді жүргізген кезде белгіленген тәртіппен тексеруден өткен (тексеру туралы сертификаты, таңбасы, лейблі немесе пломбасы бар) арнайы өлшегіш аспаптар (өлшеуіш – нақты градуирленген, тозбайтын жабындысы бар өлшегіш лента не лазерлік қашықтық өлшегіш – лазерлік сәулені пайдалана отырып, қашықтықты өлшеуге арналған аспап)

п а й д а л а н ы л а д ы .

Лазерлік қашықтық өлшегішті пайдаланған кезде шаң-тозаңдық жапқыштан кедергілердің пайда болатынын ескеру қажет.

68-5. Астықты өлшеу кезінде элеватордың жұмыс мұнарасындағы жедел шанақтар босатылуы тиіс.

Комиссия өлшеу жүргізуді элеватордың жоғарғы қабатынан сүрлем үстіндегі галереядан бастайды. Сүрлемді визуалды тексеру жарық беруші фонарьдың көмегімен жүргізіледі. Өлшеуіш жүкпен бірге сүрлемге люк арқылы жүктің астық үйіндісінің беткі қабатымен жанасқанға дейін түсіріледі. Өлшеуіш созылады және люктан бастап үйіндінің беткі қабатына дейінгі еркін кеңістіктің биіктігі өлшенеді. Комиссия мүшелері салыстырып тексеру кезінде бірдей болуы тиіс өлшеу жазбаларын қатар жүргізеді.

68-6. Астықты орталық ось бойынша беру және шығару кезінде дөңгелек сүрлемдегі E_c (тонна) астық мөлшері мынадай формула бойынша анықталады:

$$E_c = \pi R^2 (1/3 H_1 + H_2 + 1/3 H_3) \gamma;$$

м ұ н д а ғ ы :

γ – астықтың көлемді массасы, тонна/текше метр;

R – сүрлемнің ішкі радиусы, метр;

H_1 – сүрлемнің жоғарғы конустық бөлігінің биіктігі, метр ($H_1 = R \operatorname{tg} \alpha$ формуласы бойынша есептелінеді, мұндағы α – сүрлемді толтыру кезіндегі астықтың табиғи еңісінің бұрышы ($\alpha = 26^\circ$); $\operatorname{tg} \alpha = 0,49$);

H_2 – сүрлемнің цилиндрлік бөлігінің биіктігі, метр;

H_3 – сүрлемнің төменгі конустық бөлігінің биіктігі, метр (паспорттық деректерге сәйкес).

Дөңгелек сүрлемдер үшін өлшеу нәтижелері осы Қағидаларға 27-қосымшаға сәйкес нысан бойынша өлшеу актісімен ресімделеді.

Дөңгелек сүрлемдегі астықтың орналасу схемасы осы Қағидаларға 28-қосымшада келтірілген.

68-7. Элеватордың дөңгелек сүрлемдері (сүрлем-жұлдызша) арасындағы астықты өлшеу дөңгелек сүрлемдердегі өлшеуге ұқсас жүргізіледі.

Сүрлем-жұлдызшадағы астық мөлшері $E_{ж}$ (тонна) былайша есептелінеді.

Алдымен сүрлем-жұлдызшаның орта бөлігіндегі $F_{ж}$ (шаршы метр) қимасының ауданы анықталады:

$$F_{ж} = D^2 - \frac{\pi D^2}{4} = D^2 - 0,785 D^2 = 0,215 D^2$$

Сүрлем-жұлдызша қимасының ауданын цилиндр қимасының ауданына теңестіре отырып, баламалы диаметр мен радиусты анықтайды:

$$D_3 = \sqrt{\frac{0,215 D^2}{0,785}} = 0,524 D;$$

$$R_3 = 0,262 D;$$

$$R_3^2 = 0,0686 D^2$$

Сүрлем-жұлдызшаның жоғарғы бөлігінің биіктігі $H_1 = R_3 \operatorname{tg} \alpha_1$; төменгі бөлігінің $H_3 = R_3 \operatorname{tg} \alpha_2$; орта бөлігінің $H_2 = H_c - R_3 (\operatorname{tg} \alpha_1 + \operatorname{tg} \alpha_2)$ болады.

Сүрлемнің жоғарғы (E_1), орта (E_2) және төменгі (E_3) бөліктерінің сыйымдылығы дөңгелек сүрлем үшін сияқты есептелінеді:

$$E_1 = \frac{\gamma \pi R_3^2 H_1}{3}; \quad E_2 = \gamma \pi R_3^2 H_2; \quad E_3 = \frac{\gamma \pi R_3^2 H_3}{3}$$

Осылайша, сүрлем-жұлдызшасының сыйымдылығы $E_{\text{ж}}$ (тонна):

$$E_{\text{ж}} = \frac{\gamma \pi R_3^2 H_1}{3} + \gamma \pi R_3^2 H_2 + \frac{\gamma \pi R_3^2 H_3}{3} =$$

$$= \gamma \pi R_3^2 (1/3 H_1 + H_2 + 1/3 H_3) \text{ болады.}$$

Сүрлем-жұлдызшалар үшін өлшеу нәтижелері осы Қағидаларға 29-қосымшаға сәйкес өлшеу актісімен ресімделеді.

Сүрлем-жұлдызшадағы астықтың орналасу схемасы осы Қағидаларға 28-қосымшада көрсетілген.

68-8. Шаршы сүрлемдегі астықты өлшеу дөңгелек сүрлемге ұқсас жүргізіледі.

Шаршы сүрлемнің жан-жақпен сыйымдылығын есептеу а сүрлем-жұлдызшаның сыйымдылығын есептеуге ұқсас жүзеге асырылады.

Алдымен мына формула бойынша баламалы диаметр мен радиусты анықтайды:

$$a^2 = \pi R_3^2$$

$$\text{бұдан: } R_3 = 0,564a, D_3 = 1,128a.$$

Сүрлемнің жоғарғы бөлігінің биіктігі $H_1 = R_3 \operatorname{tg} \alpha_1$ төменгі бөлігінің $H_3 = R \operatorname{tg} \alpha_2$; орта бөлігінің $H_2 = H_c - R_3 (\operatorname{tg} \alpha_1 + \operatorname{tg} \alpha_2)$ болады.

Астықпен толтырылған шаршы сүрлемнің жалпы сыйымдылығы E_c (тонна):

$$E_c = y \pi R_9^2 (1/3 H_1 + H_2 + 1/3 H_3) =$$

$$= y a^2 (1/3 H_1 + H_2 + 1/3 H_3) \text{ болады.}$$

Өлшеу нәтижелері шаршы сүрлем үшін осы Қағидаларға 30-қосымшаға сәйкес нысан бойынша өлшеу актісімен ресімделеді.

Шаршы сүрлемдегі астықтың орналасу схемасы осы Қағидаларға 28-қосымшада келтірілген.

68-9. Тиеу және шығару тесіктері орталық ось бойынша жобаланбаған элеватор сүрлеміндегі астықтың мөлшерін анықтау дөңгелек сүрлемдегі өлшемге ұқсас жүзеге асырылады.

Астықпен толтырылмаған көлем мынадай болады:

$\alpha_1 = 26^0$ болғанда дөңгелек сүрлемнің жоғарғы бөлігінде

$$V = K_1 D^3$$

шаршы

$$V' = K_3 a^3$$

$\alpha_2 = 36^0$ болғанда дөңгелек сүрлемнің түбін толтыру

$$V_3 = K_2 D^3 - Q$$

шаршы

$$V_3 = K_4 a^3 - Q_1$$

мұндағы: K_1 және K_3 – жоспардағы тиеу тесігінің орналасуына байланысты коэффициенттер;

K_2 және K_4 - жоспардағы шығару тесігінің орналасуына байланысты коэффициенттер;

D – сүрлемнің ішкі диаметрі, метр;

d – тиеу тесігінің диаметрі, метр;

a – шаршы нысанындағы сүрлем жағының ішкі көлемі, метр;

Q – дөңгелек сүрлемнің шығару тесігінің нақты көлеміне түзету:

$$Q = AD - B \quad (A = 0,28535 d; B = 0,0951 d)$$

Q_1 – шаршы сүрлемнің шығару тесігінің нақты көлеміне түзету:

$$Q_1 = 0,36327 d a^2 - 0,951 d^3$$

Дөңгелек сүрлемдер үшін K_1 және K_2 коэффициенттерінің мәндері осы Қағидаларға 31-қосымшада келтірілген.

Шаршы сүрлемдер үшін K_3 және K_4 коэффициенттерінің мәндері осы Қағидаларға 32-қосымшада келтірілген.

68-10. Элеватор шанақтарындағы (тік бұрышты, дөңгелек, сопақша тәріздес)

астықтың мөлшерін анықтау осы Қағидалардың 68-11-тармағына сәйкес жүзеге асырылады.

Тік бұрышты және дөңгелек сүрлемдер (шанақтар) астық сақтау үшін ыдыстар, сепараторлар мен кептіргіштерге дейін және олардан кейін жинақтау ыдыстары ретінде, қалдықтарды жинақтау үшін, астықты вагондар мен автокөлікпен жіберу үшін пайдаланылады. Сапақша тәріздес шанақтар қабылдау құрылғыларында автомобиль және темір жол көліктері үшін қолданылады.

68-11. Тік бұрышты шанақтың геометриялық көлемі V (шанақтың жоғарғы жиектері арқылы өтетін жазықтықтағы шанақтың ішкі қуысының көлемі) (текше метр) мына формула бойынша анықталады:

$$V = \frac{H_6}{6} [(AB + ab + (A + a)(B + b)];$$

мұндағы: H_6 – шанақтың биіктігі, метр;
 $a, б$ – шығару тесігінің мөлшері;
 A, B – шанақтың жоғарғы жиегінің мөлшері.

Егер шанақ шаршы түрінде болса, онда $A=B$ және $Ab=Bb$, онда:

$$V = \frac{H}{3} (A^2 + A_6^2 + A_B)$$

Пирамидалы және параллелепипедті бөліктерден тұратын құрамдастырылған шанақтардың көлемі мынаған:

$$V = H_B A B + \frac{H_H}{6} [A B + a b + (A + a)(B + b)] \text{ тең}$$

мұндағы: H_B – параллелепипедтің биіктігі, метр;
 H_H – пирамидалды бөліктің биіктігі, метр.

Үйінді жүктерге арналған шанақтың нақты сыйымдылығы шанаққа материалдарды төккен кезінде пайда болатын табиғи еңісінің бұрышына байланысты.

Ыдысқа салынатын астық мөлшері A (тонна) мынадай формула бойынша анықталады:

$$A = Vy$$

68-12. Қоймадағы астық мөлшерін анықтауды осы Қағидалардың 68-13-тармағына сәйкес жүзеге асыру ұсынылады.

68-13. Астық қоймаларында сақтаудағы астық көлемін анықтау бойынша өлшеу және есептеу кезіндегі қателікті барынша азайту үшін:

1) толық қоймада астық үйіндісінің орналасуын тиісті геометриялық қалыпқа келтіру, астық үйіндісін ұзындығы мен ені бойынша жоғарыдан тегістеу;

2) толық емес қоймаларда бір ыдысқа салу тәсілімен, екінші жағынан и еңістіктің бұрышын жасай отырып, геометриялық қалып жасау талап етіледі.

Қабырғалар жанындағы үйіндінің биіктігі қызыл сызықпен шектелуі тиіс. Қызыл сызықтың биіктігі қойманың конструкциялық көлеміне байланысты.

Қоймадағы астықтың үйіндісі геометриялық пішіні күрделі кескінге ие, оның көлемі жеке қарапайым геометриялық денелерді жасайтын бес көлемнің сомасымен анықталады.

$$E_{\text{жалпы}} = E_1 + E_2 + E_3 + E_4 + E_5$$

мұндағы: E_1 – мына формула бойынша анықталатын төменгі параллелепипедтің көлемі:

$$E_1 = A B h$$

A – қойманың астыңғы жағы бойынша ұзындығы, метр;

B – қойманың астыңғы жағы бойынша ені, метр;

h – қойма қабырғасының жанындағы үйіндінің биіктігі, метр.

E_2 – мына формула бойынша анықталатын жоғарғы параллелепипедтің көлемі:

$$E_2 = A_1 B_1 h_1$$

A_1 – қойманың жоғарғы қабатының ұзындығы, метр;

B_1 – қойманың жоғарғы қабатының ені, метр;

H – қойманың ортасындағы үйіндінің биіктігі, метр;

h_1 – қойманың ортасындағы және қабырға жанындағы үйіндінің

айырмашылығы, метр.

E_3 – мына формула бойынша анықталатын екі үлкен бүйір призманың көлемі:

$$E_3 = \frac{(C h_1 A_1 + C h_1 B_1)}{2}$$

$$C = A - A_1; C = B - B_1$$

E_4 – мына формула бойынша анықталатын екі кіші кесік призманың көлемі:

$$E_4 = (C h_1 B_1)/2$$

E_5 – мына формула бойынша анықталатын барлығын алғанда пирамиданың көлеміне тең төрт бұрышындағы үйіндінің көлемі:

$$E_5 = (C h_1)/3$$

Қоймадағы астықтың жалпы көлемі жоғарыда көрсетілген көлемдерді қосу жолымен анықталады:

$$E_{\text{жалпы}} = A B h + \frac{A_1 B_1 h_1}{2} + \frac{C h_1 A_1}{2} + \frac{C h_1 B_1}{2} + \frac{(C h_1)}{3}$$

Үлгілік емес қоймалардың паспорттық сыйымдылығын мына формула бойынша есептеуге болады:

$$Q = (A B h + ((A+A_1)/2 (B+B_1)/2) (H-h)) \cdot K$$

мұндағы: K – қойманың ұзындығына байланысты түзету коэффициенті (ұзындығы 15 метрге дейін – 0,9; 15 метрден 30 метрге дейін – 0,86; 30 метрден 45 метрге дейін – 0,82; 45 метрден 60 метрге дейін – 0,78; 60 метрден жоғары – 0,75)

Бұл жағдайда астық үйіндісінің жалпы көлемі $E_{\text{қойма}}$ (текше метр) төменгі параллелепипед ($E_{\text{п}} = A B h$) және жоғарғы қиық пирамида көлемдерінің сомасы ретінде есептеледі:

$$E_{\text{қойма}} = [A B h + ((A+a)/2) ((B+b)/2)(H-h)] \cdot \gamma;$$

мұндағы: α – астықтың табиғи еңісінің бұрышы ($\alpha = 25^\circ$).

Өлшеу нәтижелері осы Қағидаларға 33-қосымшаға сәйкес қойма үшін өлшеу актісімен ресімделеді.

Қоймадағы астық үйіндісі осы Қағидаларға 34-қосымшаға сәйкес схемалық түрде көрсетілген.

10. Қорытынды ережелер

69. Нысандарды, журналдарды және сандық-сапалық есеп кітаптарын толтыру кезінде өшірулерге жол берілмейді. Дұрыс жазылмаған жазуларды түзету шарикті немесе қаламұшты қаламмен жүргізіліп, түзету жасаған тұлғаның қолы қойылып, жасалған түзету туралы қосымша түсінік жасалады.

Барлық сандық-сапалық есеп журналдары мен кітаптары нөмірленуі, тігілуі және облыстық ауыл шаруашылығы басқармасы басшысының қолымен және мөрімен және облыстық аумақтық инспекция басшысының қолымен және мөрімен бекітілуі тиіс.

70. Астықтың сандық-сапалық есебінің нысандарын, журналдарын және кітаптарын сақтау мерзімдері осы Қағидаларға 26-қосымшада көрсетілген.

Астықтың сандық-сапалық есебін жүргізу қағидаларына 1-қосымша

астық қабылдау кәсіпорны

20 ____ ж. " ____ " _____

№ ____ астықты талдау карточкасы

Дақыл _____ Егін жинау жылы _____
Астық иесі _____
Тиеу-түсіру пункт _____
Жөнелтуші _____
Алушы _____

автомобильдің мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгісі немесе вагон № _____
Партия массасы, кг _____ Қойма, сүрлем № _____
Сынама № _____ Сынама массасы, кг _____
Ерекше белгілер _____

Сынама іріктеп алынды _____ 20__ ж. "____" _____
қ о л ы Т . А . Ә .

Дақыл _____ ҚР МемСТ, СТ _____
Сорты _____ Шығу тегі _____
Типі _____ Кіші типі _____ Сыныбы _____
Ылғалдылығы, % _____ Түсі _____
Заттай күйі, г/л _____ Иісі _____
Жылтырлығы, % _____ оның ішінде толық жылтыр дәндер, % _____
Ақуыз, % _____ Түсу саны, с _____
Дән маңызы: мөлшері, г, _____
Сапасы, ИДК бірлігі _____ Топ _____
Арамшөпті қоспасы, % _____ Дәнді қоспасы, % _____
оның ішінде оның ішінде

фракциялар, грамм, % фракциялар, грамм, %

№ _____ елеуіштен өтетіні _____
Залалдануы: зиянкестердің аты _____
Даналар саны, _____ дана _____ дәреже _____
ӨТЗ маманы _____
қолы Т.А.Ә.

М.О. (мөртабан)

А с т ы қ т ы ң с а н д ы қ - с а п а л ы қ
е с е б і н жү р г і з у қ а ғ и д а л а р ы н а
2-қосымша

астық қабылдау кәсіпорны

**20__ ж. _____ автомобиль көлігі таразыларында
жүк өлшеуді тіркеу журналы***

Р/с №	Күні	Жүк-құжат №	Астық иесі	Автомобильдің мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгісі	Дақыл	Массасы, кг			Түсіру нүктесі
						брутто	ыдыс	нетто	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Бір күнге жиыны									
Өспелі жиыны									

* - журнал қабылданатын астыққа жеке, тиеп жөнелтілетін астыққа жеке жүргізіледі

Астықтың сандық-сапалық есебін жүргізу қағидаларына
3-қосымша

астық қабылдау кәсіпорны

20__ ж. _____ вагон таразыларында жүк өлшеуді тіркеу журналы*

Р/с №	Күні	Жөнелту межелі) станциясы	(Жөнелтуші (алушы) коды	Дақыл	Жүк-құжат №	Вагон №	Темір жол жүкқұжаты бойынша массасы, кг		
							брутто	ыдыс	нетто
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Жиыны:									
Өспелі жиыны									

кестенің жалғасы

Орын саны		Өлшеу нәтижесі, кг			Таразышының қолы
жүкқұжат бойынша	нақты	брутто	ыдыс	нетто	
11	12	13	14	15	16
Жиыны:					
Өспелі жиыны					

* - журнал қабылданатын астыққа жеке, тиеп жөнелтілетін астыққа жеке жүргізіледі

Астықтың сандық-сапалық
есебін жүргізу қағидаларына
4-қосымша

астық қабылдау кәсіпорны

Астықты зертханалық талдау нәтижелерін тіркеу журналы

Күні	Талдау карточкасының (орташа тәуліктік сынама) №	Астық иесі	Дақыл	Партия массасы, кг	Сорты	Типі, кіші типі	Сыныбы	Ылғалдылығы, %
1	2	3	4	5	6	7	8	9

кестенің жалғасы

Зағтай күйі, г/л	Арамшөпті қоспасы, %						
	Барлығы	оның ішінде			зиянды		
		минералдық			барлығы	оның ішінде	
10	11	12	13	14	15	16	

кестенің жалғасы

Дәнді (майлы) қоспасы, %				Дән маңызы			Жылтырлығы, %
Барлығы	оның ішінде			Мөлшері, %	Сапасы		
	өнгендері				И Д К бірлігі	топ	
17	18	19	20	21	22	23	24

кестенің жалғасы

Түсі	Иісі				Орналастыру орны (қойма, сүрлем №)	Ерекше белгілер	Маманның қолы
25	26	27	28	29	30	31	32

Астықтың сандық-сапалық
есебін жүргізу қағидаларына
5-қосымша

астық қабылдау кәсіпорны

**Орташа тәуліктік сынамасы бойынша сапасын айқындай отырып
автомобиль көлігімен қабылданған астыққа жүкқұжаттардың
20__ ж. «__» _____ № _____ тізілімі**

Астық иесі _____
Дақыл _____ Типі _____ Сорты _____
Сорт құжатының атауы және № _____

I бөлім					
жүкқұжат №	нақты салмағы, кг	жүкқұжат №	нақты салмағы, кг	жүкқұжат №	нақты салмағы, кг
1	2	3	4	5	6
Жиыны					
II бөлім. № _____ орташа тәуліктік сынамааны зертханалық талдау					
Сапа көрсеткіштері	ылғалдылығы, %	арамшөпті қоспасы, %	дәнді қоспасы, %	заттай күйі, г/л	залалдануы
1	2	3	4	5	6
ӨТЗ талдауы бойынша					
келісілген нормалар					
табиғи шегерім, үстеме %					
Қосымша сапа көрсеткіштері					
түсі	іісі	арамшөпті қоспасы есебінде	дәнді қоспасы есебінде		
		бүлінген, %	қиын бөлінетін, %	бұзылған, %	өнген, %
1	2	3	4	5	6
кіші типі	жылтырлығы, %	Дән маңызы			
		%	тобы	бақашық қандаласымен зақымдалған дәндер	зиянды қоспалар
ӨТЗ қорытындысы					
ҚР МемСТ (СТ) бойынша өткізілген астық сыныбы _____					
Зертханада _____ кг үлгі қалдырылды					
ӨТЗ меңгерушісі _____					
III бөлім. Есептелген нақты салмағын есептеу					
Нақты салмағы, кг	Табиғи шегерімдер, кг			Табиғи шегерімдер жиыны, кг	Есептелген нақты салмағы, кг
	ылғалдылығы бойынша				
1	2	3	4	5	6
IV бөлім. Астықты қабылдау, кептіру, тазалау жөніндегі қызметтер құнын есептеу*					
Қызмет атауы	Саны	Тариф, теңге/кг	Сомасы, теңге	1 кг астық құны, теңге	Астық мөлшері, кг
1	2	3	4	5	6
қабылдау					
кептіру					
тазалау					
Жиыны					
Есептелген нақты салмақты беруге жатады, кг					

* - арифметикалық тәсілмен жүргізіледі (Дюваль формуласын қолданбай)

Тізілімді жасаған _____
қолы Т.А.Ә.

Тізілімді тексерген _____
қолы, Т.А.Ә.

Астықтың сандық-сапалық
есебін жүргізу қағидаларына
б-қосымша

астық қабылдау кәсіпорны

Темір жол көлігімен қабылданған астыққа жүкқұжаттар тізілімі

Астық иесі _____

Дақыл _____ Типі _____ Сортты _____

Сорт құжатының аты және № _____

I бөлім							
Р/с №	Жөнелту станциясы, жөнелтуші	т / ж жүкқұжатының №	Вагон №	Нетто массасы, кг		Талдау №	
				Жөнелтушінің құжаттары бойынша	нақты қабылданғаны		
1	2	3	4	5	6	7	
Жиыны							
II бөлім. № _____ орташа тәуліктік сынаманы зертханалық талдау							
Сапа көрсеткіштері	ылғалдылығы, %	арамшөпті қоспасы, %	дәнді қоспасы, %	заттай күйі, г/л	залалдануы		
1	2	3	4	5	6		
ӨТЗ талдауы бойынша							
келісілген нормалар							
табиғи шегерім, үстеме %							
Қосымша сапа көрсеткіштері							
түсі	иісі	арамшөпті қоспасы есебінде	дәнді қоспасы есебінде				
			қ и ы н бөлінетін, %	бұзылған, %	өнген, %		
1	2	3	4	5	6		

кіші түрі	жылтырлығы, %	дән маңызы		бақашық қандаласымен зақымдалған дәндер	зиянды қоспалар
		%	тобы		

ӨТЗ қорытындысы

ҚР МемСТ (СТ) бойынша өткізілген астық сыныбы _____

Зертханада _____ кг үлгі қалдырылды

ӨТЗ меңгерушісі _____

III бөлім. Есептелген нақты салмағын есептеу

Нақты салмағы, кг	Табиғи шегерімдер, кг			Табиғи шегерімдер жиыны, кг	Есептелген нақты салмағы, кг
	ылғалдылығы бойынша	арамшөпті қоспасы бойынша	дәнді қоспасы бойынша		
1	2	3	4	5	6

IV бөлім. Астықты қабылдау, кептіру, тазалау жөніндегі қызметтер құнын есептеу*

Қызмет атауы	Көлемі	Тариф, тенге/кг	Сомасы, тенге	1 кг астық құны, тенге	Астық мөлшері, кг
1	2	3	4	5	6
қабылдау					
кептіру					
тазалау					
Жиыны					

Нақты есептелген салмақты беруге жатады, кг

* - арифметикалық тәсілмен жүргізіледі (Дюваль формуласын қолданбай)

Тізілімді жасаған _____ қ о л ы _____ Т . А . Ә .

Тізілімді тексерген _____ қолы _____ Т.А.Ә.

Астықтың сандық-сапалық есебін жүргізу қағидаларына

7-қосымша

астық қабылдау кәсіпорны

Астық сақтау қоймасындағы астық пен ыдыс қозғалысы

туралы 20 ___ ж. _____ № ___ есебі

1 . № _____ қ о й м а

Материалдық жауапты тұлға _____

Т.А.Ә.

P/c №	Дақыл	Күн басындағы қалдық		Кіріс		Шығыс		Қалдық	
		қаптар саны	массасы, кг	қаптар саны	массасы, кг	қаптар саны	мас сасы, кг	қаптар саны	массасы, кг
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

2. Астық және сортты тұқымдары бар ыдыс қозғалысы

Ыдыс санаты мен сорты	Қалдық	Кіріс	Шығыс	Қалдық	Оның ішінде		
					астықпен	сортты тұқыммен	басқалары
1	2	3	4	5	6	7	8

3. Бос ыдыс пен брезенттер қозғалысы

Брезент санаты мен сорты	Қалдық	Кіріс	Шығыс	Қалдық	Брезент санаты мен сорты	Қалдық	Кіріс	Шығыс	Қалдық
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Материалдық жауапты тұлға _____

Т.А.Ә. қолы

20__ ж. " __ " _____

А с т ы қ т ы ң с а н д ы қ - с а п а л ы қ
е с е б і н жү р г і з у қа ғ и д а л а р ы н а

8-қосымша

астық қабылдау кәсіпорны

Астықты тазартуға, кептіруге 20__ ж. " __ " _____ № _____ өкім

№ _____ қойма (элеватор) бойынша материалдық жауапты тұлға _____

Т.А.Ә.

№ _____ қоймада (элеваторда) Сізде жауапты сақтаудағы массасы (алдын ала) _____ кг _____ мақсатында _____

д а қ ы л , с о р т

тазалау түрі, астық тазалау машинасының, астық кептіргіштің типі _____ жолымен тазалауға, кептіруге жатады, тазалаудан, кептіруден кейін мынадай нәтижелер алынуы тиіс:

Тазаланған, кептірілген астық (тұқым) № _____ қоймаға (сүрлемге) с а л ы н с ы н .

Екінші санат - құрамында 2% – 10% астығы бар астық қалдықтары							
Үшінші санат – құрамында 2% кем астығы бар астық тазалау қалдықтары							
Барлығы:							

* - оның ішінде дақылдар стандарты бойынша негізгі астыққа және астық қоспасына жатқызылатын дақылды өсімдіктердің дәндері.

2 . К е п т і р у г е .

Кептіру 20__ ж. " __ " __ басталды, 20__ ж. " __ " __ аяқталды, кептіру әдісі (қандай астық кептіргіштерде) _____, _____ кг кептірілді, кептіруге дейінгі ылғалдылығы _____%, № _____ талдау, кептіруден кейінгі ылғалдылығы _____%, № _____ талдау, формула бойынша ылғалдылығының төмендеуі _____% .

Астықтың бар болуынан кептіруден кемудің қоймалық есебі бойынша __ кг алдын ала есептен шығару жүргізілсін, орындалған жұмыстар көлемінде _____ ж о с п а р л ы _____ т о н н а _____ қ о с ы л с ы н .

ӨТЗ меңгерушісі _____ Кептіруші шебер _____

Материалдық жауапты тұлға _____

Тексерген: Астық қабылдау кәсіпорнының бухгалтері _____

Б е к і т е м і н :

Астық қабылдау кәсіпорнының басшысы _____ 20__ ж. " __ " _____

Күзет бастығы _____

А с т ы қ т ы ң _____ с а н д ы қ - с а п а л ы қ _____ е с е б і н _____ жү р г і з у _____ қа ғ и д а л а р ы н а

9-қосымша

астық қабылдау кәсіпорны

Жарамсыз қалдықтарды жоюға

20__ ж. " __ " _____ акті

Б е к і т е м і н :

Б а с ш ы _____

20__ ж. " __ " _____

Мынадай құрамдағы комиссия: ӨТЗ меңгерушісі _____

Т . А . Ә .

материалдық жауапты тұлға _____ және күзет бастығы _____

Т . А . Ә .

_____ басшының 20__ ж. "___"_____ өкімі негізінде
Т . А . Ә .

_____ санатты №__ қоймасында бар 20__ ж. "___"_____ №__
акт бойынша _____ нәтижесінде алынған қалдықтардың қаралуы
туралы осы актіні жасады. № _____ зертхана талдауына сәйкес
көрсетілген қалдықтарда _____% дән және астық қоспасы бар.
_____ кг көлемінде қалдықтар жарамсыз деп танылды және
_____ жолымен жойылды. 20__ ж. "___" _____ №__
рұқсатнамаларға сәйкес көрсетілген қалдықтардың саны кәсіпорын
аумағынан шығарылып тасталды.

ӨТЗ _____ меңгерушісі _____

Материалдық _____ жауапты _____ тұлға _____

Күзет бастығы _____

Астықтың _____ сандық-сапалық
есебін _____ жүргізу _____ қағидаларына

10-қосымша

астық қабылдау кәсіпорны

Собықтағы жүгеріні қайта өңдеуге

20__ ж. "___" _____ №__ өкім

№__ қойма бойынша материалдық жауапты тұлға _____
Т . А . Ә .

№__ қоймада (алаңда) тұрған _____ кг _____ собықтағы жүгеріні
с о р т ы

іріктесін және қалдықтарды №__ қоймаға салсын.

Іріктеу 20__ ж. "___" _____ қарай аяқталсын.

Басшы _____ ӨТЗ меңгерушісі _____

Собықтағы жүгеріні қайта өңдеуге

20__ ж. "___" _____ акті

Мынадай құрамдағы комиссия: ӨТЗ меңгерушісі _____,
Т . А . Ә .

бухгалтер _____, материалдық жауапты тұлға _____
Т . А . Ә .

_____ собықтағы жүгеріні іріктеу нәтижелеріне тексеруді жүргізді.

Т.А.Ә.

Іріктеуге сапасы мынадай: ылғалдылығы _____%, арамшөпті қоспасы _____% _____кг собықтағы жүгері берілді

Іріктеу нәтижесінде:

а) _____ кг аурулармен зақымдалған собықтар;

б) _____ кг өзек;

в) _____ кг гүл шоғы;

г) _____ кг қабық;

д) _____ кг басқалары алынды

Қалдықтар жиыны _____ кг.

Өзінен өзі аршылғаны _____ кг.

Талдау карточкалары қоса берілген.

Акті собықтағы жүгеріні жеке шоттан есептен шығаруды жүргізу үшін жасалды.

ӨТЗ меңгерушісі _____

Астық қабылдау кәсіпорнының бухгалтері _____

Материалдық жауапты тұлға _____

20____ ж. "____" _____

Бекітемін: Астық қабылдау кәсіпорнының басшысы _____

Астықтың сандық-сапалық

есебін жүргізу қағидаларына

11-қосымша

астық қабылдау кәсіпорны

Собықтағы жүгеріні бастыруға

20____ ж. "____" _____ № _____ өкім

№ _____ қойма бойынша материалдық жауапты тұлға _____

тегі, аты-жөні

№ _____ қоймада (алаңда) _____ кг _____ собықтағы жүгеріні

с о р т

бастырсын және астықты № _____ қоймаға салсын.

Б а с т ы р у д а н а л ы н ғ а н :

астық массасы - _____ жолымен

қосалқы өнімдер және қалдықтар массасы өлшеу жолымен

өзектер массасы - _____ жолымен айқындалсын.

Бастыру 20____ ж. "____" _____ қарай аяқталсын.

Басшы _____ ӨТЗ меңгерушісі _____

Собықтағы жүгеріні бастыруға

20__ ж. " __ " _____ № ____ акті

Бастыру 20__ ж. " __ " _____ басталды, 20__ ж. " __ " _____ аяқталды

Бастыру әдісі (бастырғыш типі _____)

Барлығы: массасы _____ кг _____ сортты собықтағы жүгері бастырылды.

Собықтағы жүгерінің орташа өлшенген ылғалдылығы _____ %

Бастыру нәтижесінде мыналар алынды:

	Мөлшері, кг	Нақты шығымы %	Ылғалдылығы, %	Арамшөпті қоспасы, %	Қосалқы өнімдер мен қалдықтардағы астықтың нақты құрамы, өзектегі бастырылмаған астық қалдығы	
					%	кг
1	2	3	4	5	6	7
Дәндегі жүгері (сорты)						
Құрамында: _____ % – _____ % астық бар қосалқы өнім						
Құрамында: _____ % – _____ % астық бар _____ % – _____ % астық бар қалдықтар						
Жүгері өзектері						
Барлығы						

Дәндегі жүгері массасы _____ жолымен анықталды

Қосалқы өнімдер мен қалдықтар массасы өлшеу жолымен анықталды

Өзектер массасы _____ жолымен анықталды

ӨТЗ меңгерушісі _____

қ о л ы

Т . А . Ә .

Материалдық жауапты тұлға _____

қолы

Т.А.Ә.

20__ ж. " __ " _____

Бекітемін: Астық қабылдау кәсіпорнының басшысы _____

А с т ы қ т ы ң с а н д ы қ - с а п а л ы қ

е с е б і н

ж ү р г і з у

қ а ғ и д а л а р ы н а

12-қосымша

астық қабылдау кәсіпорны

20 ___ ж. " ___ " _____

№ ___ бұйрық

Бұйрықтың _____ мерзімі _____

№ ___ қойма бойынша материалдық жауапты тұлға _____

Т . А . Ә .

20 ___ ж. " ___ " _____ № ___ сенімхат бойынша _____ арқылы

Т . А . Ә .

астық иесінің атауы

№ _____ наряды бойынша астықтың мынадай мөлшерін жөнелтіңіз.

Дақыл	Штабель №	Орын саны	Нетто массасы, кг	Астық қолхатына сәйкес сапа көрсеткіштері							
				Ылғалдылығы	арамшөпті қоспасы	дәнді қоспасы					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Тиеп жөнелтетін астық массасы, кг _____

ж а з б а ш а

Астық қабылдау кәсіпорнының басшысы _____

Астық қабылдау кәсіпорнының бухгалтері _____

ӨТЗ меңгерушісі _____

М.О.

А с т ы қ т ы ң с а н д ы қ - с а п а л ы қ

е с е б і н

ж ү р г і з у

қ а ғ и д а л а р ы н а

13-қосымша

астық қабылдау кәсіпорны

20 ___ ж. " ___ " _____

Астықты тиеп жөнелту бұйрығының күні мен нөмірі _____

Дақыл _____

Бұйрық бойынша астықтың массасы, кг _____

Астықты темір жол көлігімен тиеп жөнелту тізілімі

Жөнелту станциясы _____ Астық иесі _____

Р/с №	Жүкқұжат №	Вагон №	Нетто массасы, кг	Талдау №	Астық сапасы						
					Ылғалдылығы		Арамшөпті қоспасы		Дәнді қоспасы		Залалдануы
					%	ц-%	%	ц-%	%	ц-%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Материалдық жауапты тұлға _____
ӨТЗ меңгерушісі _____
Астық қабылдау кәсіпорнының бухгалтері _____
Астықтың сандық-сапалық
есебін жүргізу қағидаларына
15-қосымша

астық қабылдау кәсіпорны
Бекітемін
Басшы _____
20__ ж. " __ " _____

20__ ж. " __ " _____ есеп актісі

Астық иесі _____
Дақыл _____ Егін жинау жылы _____
Мынадай құрамдағы комиссия: _____

материалдық жауапты тұлға _____ сақтауға қабылданған және
тиеп жөнелтілген астық партиясының сандық-сапалық есеп деректермен
сәйкестігіне тексеру жүргізді және кему мөлшерін айқындады.

Бұл ретте мыналар анықталды:

1. Сақтауға барлығы _____ кг қабылданды
2. Осы партияның орташа өлшенген сапасы:
кіріс бойынша ылғалдылығы _____ %, арамшөпті қоспасы _____ %, дәнді
қоспасы _____ %

шығыс бойынша ылғалдылығы _____ %, арамшөпті қоспасы _____ %, дәнді
қоспасы _____ %

3. Мыналар:

формула бойынша қайта есептеумен ылғалдылықтың төмендеуі есебінен _____
_____ % _____ кг

формула бойынша қайта есептеумен арамшөпті қоспасының төмендеуі
есебінен _____ % _____ кг

формула бойынша қайта есептеумен дәнді қоспасының төмендеуі есебінен _____
_____ % _____ кг есептен шығарылды

4. Сақтау кезіндегі ылғалдылықтың, арамшөпті және дәнді қоспасының
төмендеуі нәтижесінен салмағындағы кемуі _____ % _____ кг

5. Құрамында астық бар қосалқы өнімдер мен қалдықтар алынды:

70 % — 85 % _____ кг

50 % – 70 % _____ кг
 30 % – 50 % _____ кг
 10 % – 30 % _____ кг
 2 % – 10 % дейін _____ кг
 2 %-дан артық емес _____ кг

6. _____ кг қалдықтар тиіп жөнелтілді

7. Беруге жататын астық жиыны _____ кг

Астық қабылдау кәсіпорнының бас бухгалтері _____

ӨТЗ меңгерушісі _____

Материалдық жауапты тұлға _____

20__ ж. " __ " _____

Астықтың сандық-сапалық
 есебін жүргізу қағидаларына
 16-қосымша

 астық қабылдау кәсіпорны

20__ ж. " __ " _____

**Астық сақтау қоймасы аумағының ішінде астықтың орнын ауыстыру
 жүкқұжаты**

Материалдық жауапты тұлға _____ № _____ қоймадан (сүрлемнен)

Т . А . Ә .

№__ қоймаға (сүрлемге) материалдық жауапты тұлға _____ ауыстырсын

Т.А.Ә.

Дақыл, сорты	Массасы, кг		Сапасы				
	ауыстыруға жатады	нақты ауыстырылғаны	ылғалдылығы, %	арамшөпті қоспасы, %	дәнді қоспасы, %		
1	2	3	4	5	6	7	8

Автомобиль (вагон) таразыларында жүк өлшеуді тіркеу журналында
 20__ ж. " __ " _____ жазбалармен расталған

Астық қабылдау кәсіпорнының басшысы _____

ӨТЗ меңгерушісі _____

_____ жіберді _____ қабылдады

_____ лауазымы, қолы, Т.А.Ә.

_____ лауазымы, қолы, Т.А.Ә

Астықтың сандық-сапалық
 есебін жүргізу қағидаларына

17-қосымша

астық қабылдау кәсіпорны

Астықтың сандық-сапалық есебі кітабы

Астық иесі _____

Материалдық жауапты тұлға _____

Т . А . Ә .

Дақыл _____

Күні	Талдау №	Құжат №	Қайдан келіп түсті және кімге жіберілді	Ылғалдылығы, %	Арамшөпті қоспасы, %	Дәнді қоспасы, %	Кіріс
							массасы, кг
1	2	3	4	5	6	7	8

кестенің жалғасы

Кіріс			Шығыс				Қалдық
ц-пайыздар			арамшөпті қоспасының массасы, кг	ц-пайыздар			
ылғалдылығы	арамшөпті қоспасы	дәнді қоспасы		ылғалдылығы	арамшөпті қоспасы	дәнді қоспасы	
9	10	11	12	13	14	15	16

Материалдық жауапты тұлға _____

Астық қабылдау кәсіпорнының бас бухгалтері _____

А с т ы қ т ы ң с а н д ы қ - с а п а л ы қ е с е б і н жү р г і з у қ а ғ и д а л а р ы н а
18-қосымша

астық қабылдау кәсіпорны

Собықтағы жүгерінің сандық-сапалық есебі кітабы

Астық иесі _____

Материалдық жауапты тұлға _____

Т.А.Ә.

Дақыл _____

Күні	Құжат №	Талдау №	Қайдан келіп түсті және кімге жіберілді	Нақты шығымы, %		Ылғалдылығы,	
				дән	өзек	дән	өзек
1	2	3	4	5	6	7	8

кестенің жалғасы

Кіріс	оның ішінде		ылғалдылығы бойынша ц-%	
	д ә н (10x6)	ө з е к (10x7)	д ә н (11x8)	ө з е к (12x9)
собықтардың массасы, кг				

9	10	11	12	13
---	----	----	----	----

кестенің жалғасы

Шығыс					Қалдық
собықтардың массасы, кг	оның ішінде		ылғалдылық бойынша ц-%		
	д ә н (15x6)	ө з е к (15x7)	д ә н (16x8)	ө з е к (17x9)	собықтардың массасы (10x15)
14	15	16	17	18	19

Материалдық жауапты тұлға _____

Астық қабылдау кәсіпорнының бас бухгалтері _____

А с т ы қ т ы ң с а н д ы қ - с а п а л ы қ
е с е б і н жү р г і з у қ а ғ и д а л а р ы ң а

19-қосымша

астық қабылдау кәсіпорны

Б е к і т е м і н :

Басшы

20__ ж. " __ " _____

----- кг негізделген

жетіспеушілікті есептен шығару

----- кг массадағы

айырмашылықты есепке қосу

----- кг негізделмеген

жетіспеушілік қалды

_____ кг артықшылық бар

20__ ж. " __ " _____ тазарту актісі

Мынадай құрамдағы комиссия: _____

_____ материалдық жауапты тұлғаның қатысуымен 20 __ ж. " __ "

_____ № _____ бұйрық бойынша _____

(дақыл, сыныбы, егін жинау жылы)

_____ операциялар нәтижелерін тексеруді жүргізді.

Бұл ретте мыналар анықталды:

Р/с №	Алдыңғы тазарту (түгендеу) уақытынан бергі айналым	Массасы, кг	Орташа өлшенген мөлшері, %		
			ылғалдылығы	арамшөпті қоспасы	дәнді қоспасы
1	2	3	4	5	6
1	20__ ж. _____ қалдық				
2	20__ ж. _____ бастап 20__ ж. _____ дейінгі кіріс				

3	Барлығы				
4	20__ ж. _____ бастап 20__ ж. _____ дейінгі шығыс (қалдықтарсыз)				
5	Қосалқы өнімдер мен I және II санатты қалдықтар есептен шығарылды				
6	III санатты қалдықтар есептен шығарылды				
7	20__ ж. _____ қайта өлшеу бойынша қалдық				
8	Барлығы				
9	Кіріс пен шығыс арасындағы айырмашылық				
10	Ылғалдылығы мен арамшөпті қоспасының көбеюіне есепке қосылады				
11	Жетіспеушілік (артықшылық) барлығы				
12	Алдыңғы тазартудан (түгендеуден) кейінгі кезең ішінде тазалау мен кептіру жүргізілді:				
Тазалау мен кептіруге акті		Тазалау түрі	Тазалау мен кептіруге жіберілген астықтың массасы, кг	Қосалқы өнімдер мен қалдықтар алынды	
№	күні			қосалқы өнімдер мен I және II санатты қалдықтар	III санатты қалдықтар
1	2	3	4	5	6
			Жиыны:		

13. Орташа сақтау мерзімі (ұзақтығы) _____ ай _____ күн.

14. Жетіспеушілік:

а) формула бойынша ылғалдылығының _____ % _____ кг төмендеуімен

б) формула бойынша арамшөпті қоспасының _____ % _____ кг төмендеуімен

в) формула бойынша дәнді қоспасының _____ % _____ кг төмендеуімен

г) _____ негізделеді

Барлығы _____ кг негізделеді

15. _____ кг жетіспеушілік _____ кг артықшылық негізделмей қалды.

16. Тазарту актісінің сандық-сапалық көрсеткіштерін растаймыз және мынадай

түсініктеме береміз:

ӨТЗ меңгерушісі _____

Материалдық жауапты тұлға _____

17. Тазарту нәтижелерін растаймыз және мынадай түсініктеме береміз:

ӨТЗ _____ меңгерушісі _____

Астық қабылдау кәсіпорнының бас бухгалтері _____

20__ ж. "___" _____

Астықтың _____ сандық-сапалық
есебін _____ жүргізу _____ қағидаларына

20-қосымша

астық қабылдау кәсіпорны

Б е к і т е м і н :

Басшы _____

20__ ж. "___" _____

----- кг негізделген
жетіспеушілікті _____ есептен _____ шығару

----- кг негізделмеген
жетіспеушілік _____ қалды

_____ кг артықшылық бар

20__ ж. "___" _____ № _____ тазарту актісі

Мынадай құрамдағы комиссия: _____

_____ материалдық жауапты тұлға _____

қатысуымен 20__ ж. "___" _____ бастап 20__ ж. "___" _____

дейінгі собықтағы және дәндегі жүгерімен жасалған операциялардың нәтижелеріне тексеру жүргізді, бұл ретте мыналар анықталды:

Р/с №	Алдыңғы тазарту (түгендеу) уақытынан бергі айналым	Массасы, кг	Орташа өлшенген ылғалдылығы, %			Дәннің анықтамалық шығымы, %		Арамшөпті қоспасы
			дән	%	кг	%	кг	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	20__ ж. "___" _____ собықтағы жүгері қалдығы							
2	Собықтағы жүгері кірісі							

3	Дәндегі жүгері кірісі							
4	Барлығы							
5	Шығыс (тиеп жөнелту): а) собықтағы жүгері б) дәндегі жүгері (ұсақ және домалақ дәнділерді қоса алғанда)							
6	20__ ж. "___" _____ қайта өлшеудегі қалдық: а) собықтағы жүгері б) дәндегі жүгері (ұсақтарды қоса алғанда)							
7	Есептен шығарылды: а) қалдықтар б) өзектер							
8	Барлығы:							
9	Кіріс пен шығыс арасындағы айырмашылық							
10	Механикалық шығындар							
11	Жетіспеушілік							
	Артықшылық							

12. Орташа сақтау мерзімі (ұзақтығы) _____ ай _____ күн

13. Жетіспеушілік негізделеді: Формула бойынша %, _____ кг

а) ылғалдылықты төмендетумен _____

Негізделетін барлығы _____

14. _____ кг жетіспеушілік негізделмей қалды.

15. Тазарту актісінің сандық-сапалық көрсеткіштерін бекітемін және мынадай түсініктемелер беремін:

ӨТЗ меңгерушісі _____

материалдық жауапты тұлға _____

16. Тазарту нәтижелерін растаймыз және мынадай түсініктемелер береміз: _____

ӨТЗ _____ меңгерушісі _____

Астық қабылдау кәсіпорнының бас инженері _____

Астық қабылдау кәсіпорнының бас бухгалтері _____

20__ ж. "___" _____

Астықтың сандық-сапалық есебін жүргізу қағидаларына 21-қосымша

астық қабылдау кәсіпорны

Астықтың сапасындағы айырмашылықтар бойынша 20__ ж. " __ " _____ №__ наразылық актісі

Мынадай құрамдағы комиссия: басшы _____ Т . А . Ә .

ӨТЗ меңгерушісі _____ Т . А . Ә .

материалдық жауапты тұлға _____ Т . А . Ә .

бас бухгалтер _____ Т . А . Ә .

тексеру талдауларының негізінде _____ 20__ ж. " __ " _____ келіп түскен _____ жіберушінің атауы _____ дақыл _____ бойынша жіберушінің сапа деректерінен шеткі жол берілетін ауытқу мөлшерінен асып түсетін мынадай айырмашылықты белгіледік

Тиеп жөнелту, келіп түсу күні	Вагон №, автомобильдің мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгісі	Жүкқұжат №	Көлік құжаттары бойынша массасы, кг	Сапа туралы құжат №	Күні	Жөнелтушінің құжаттары бойынша сапасы				
						ылғалдылығы, %	арамшөпті қоспасы, %			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

кестенің жалғасы

Қабылдаушының талдауы бойынша сапасы					Наразылық берілетін сапа айырмашылықтары					
ылғалдылығы, %	арамшөпті қоспасы, %									
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	

Басшысы _____

ӨТЗ меңгерушісі _____

Материалдық жауапты тұлға _____

Астық қабылдау кәсіпорнының бас бухгалтері _____

Кәсіпорындағы

белгісі:

Осы наразылық актісімен таныстық _____

Т.А.Ә. қолы

20__ ж. "___" _____

Астықтың сандық-сапалық
есебін жүргізу қағидаларына
22-қосымша

астық қабылдау кәсіпорны

**20__ жылға арналған астық мөлшерімен сапасындағы
айырмашылықтар бойынша ұсынылған наразылық актілерін
тіркеу журналы**

20__ ж. "___" _____ басталды

20__ ж. "___" _____ аяқталды

Р/с №	Наразылық актісі ұсынылған күн	Наразылық актісі		Астық қабылдау кәсіпорнының атауы
		№	Күні	
1	2	3	4	5

Астықтың сандық-сапалық
есебін жүргізу қағидаларына
23-қосымша

астық қабылдау кәсіпорны

**20__ жылға арналған астық сапасы мен санындағы айырмашылық
бойынша қабылданған наразылық актілерін тіркеу журналы**

20__ ж. "___" _____ басталды

20__ ж. "___" _____ аяқталды

Р/с №	Наразылық актісі алынған күн	Наразылық актісі		Астық қабылдау кәсіпорнының атауы	Сандық-сапалық есеп кітабына түзетулер енгізу күні және түзетулер енгізген тұлғаның қолы
		№	Күні		
1	2	3	4	5	6

Астықтың сандық-сапалық есебін жүргізу қағидаларына 24-қосымша

Темір жол көлігімен тасымалдау кезіндегі астықтың табиғи кему нормалары, %

Тасымалдау арақашықтығы, км	Темір жол көлігімен	
	жабық вагонда	астық тасымалдау вагонында
1000-ға дейін	0,09	0,03
1000-2000	0,13	0,04
2000-нан артық	0,18	0,06

Астықтың сандық-сапалық есебін жүргізу қағидаларына 25-қосымша

астық қабылдау кәсіпорны

Астықтың мөлшеріндегі айырмашылықтар бойынша 20__ж. " __ " _____ № _____ наразылық актісі

Мынадай құрамдағы комиссия:

басшы _____ Т . А . Ә .

ӨТЗ меңгерушісі _____ Т . А . Ә .

материалдық жауапты тұлға _____ Т . А . Ә .

бас бухгалтер _____ Т . А . Ә .

тексеру талдаулары негізінде _____ 20__ ж. " __ " _____

ж і б е р у ш і н і ң а т а у ы
 келіп түскен _____ бойынша жіберушінің астықтың массасы мәліметтерінен
 д а қ ы л
 шеткі жол берілетін ауытқу мөлшерінен асып түсетін келесідей айырмашылықты
 белгіледік

Тиіп жөнелту, келіп түсу күні	Вагон №, автомобильдің мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгісі	Жүкқұжат №	Көлік құжаттары бойынша массасы, кг	Сапа туралы құжат №	Күні
1	2	3	4	5	6

кестенің жалғасы

Жөнелтушінің құжаттары бойынша массасы			Алушының деректері бойынша массасы			Наразылық қойылатын сапа айырмашылықтары		
брутто	ыдыс	нетто	брутто	ыдыс	нетто	брутто	ыдыс	нетто
7	8	9	10	11	12	13	14	15

Басшы _____

ӨТЗ меңгерушісі _____

Материалдық жауапты тұлға _____

Астық қабылдау кәсіпорнының бас бухгалтері _____

Кәсіпорындағы _____ белгісі:

Осы наразылық актісімен таныстық: _____

Т.А.Ә. қолы

20__ ж. "___" _____

Астықтың сандық-сапалық есебін жүргізу қағидаларына 26-қосымша

Астықтың сандық-сапалық есебі нысандарын, журналдары мен кітаптарын сақтау мерзімдері

Р/с №	Құжат атауы	Құжатты сақтау мерзімі	Ескерту
1	2	3	4
1	Астық талдау карточкасы	5 жыл	
2	Автомобиль көлігі таразысында жүк өлшеуді тіркеу журналы	3 жыл	Ұйымда сақталады. Егер ғылыми анықтамалық аппарат ретінде пайдалану мүмкін болса, мемлекеттік мұрағаттарға тұрақты сақтауға қабылдауға жатады.
3	Вагон таразыларында жүк өлшеуді тіркеу журналы	3 жыл	
4	Зертханалық талдау нәтижелерін тіркеу журналы	3 жыл	
5	Орташа тәуліктік сынамасы бойынша сапасын айқындай отырып автомобиль көлігімен қабылданған астыққа жүкқұжаттардың тізілімі	1 жыл	
6	Темір жол көлігімен қабылданған астыққа жүкқұжаттар тізілімі	1 жыл	
7	Астық сақтау қоймасындағы астық пен ыдыс қозғалысы туралы есеп	5 жыл	
8	Астықты тазартуға, кептіруге өкім	тұрақты	
9	Астықты тазалау, кептіру актісі	5 жыл	
10	Жарамсыз қалдықтарды жою актісі	5 жыл	
11	Собықтағы жүгеріні қайта өңдеуге өкім	тұрақты	

Ескерту. Қағидалар 27-қосымшамен толықтырылды - ҚР Үкіметінің 08.08.2013 № 811 қаулысымен (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

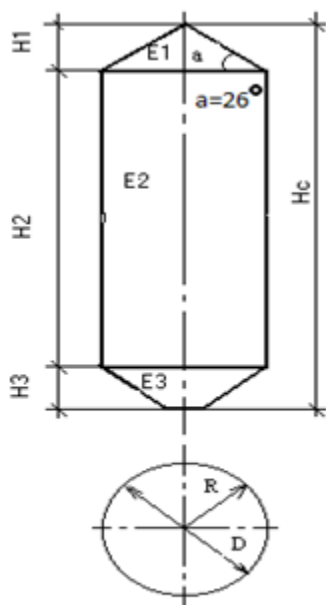
P/c №	Сүрлем №	Сүрлемнің паспорттық биіктігі	Қуысты өлшеу деректері	Сүрлемнің толтырылған бөлігі (үйінді)	Жоғарғы конустық бөліктің биіктігі	Түптің конустық бөлігінің биіктігі	Астықтың ортаңғы бөлігінің биіктігі
		H_c	$H_{өлшеу}$	$H_{үйінді} = H_c - H_{өлшеу}$	$H_1 = R \operatorname{tg} \alpha$, $\operatorname{tg} \alpha = 0,49$	элеватордың паспорттық деректеріне сәйкес, H_3	$H_2 = H_{үйінді} - H_1$
		(метр)	(метр)	(метр)	(метр)	(метр)	(метр)
1	2	3	4	5	6	7	8

Астықтың есебін 28-қосымша

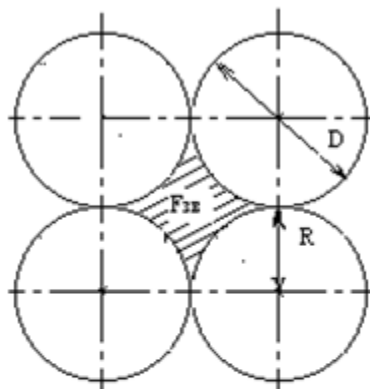
сандық-сапалық жүргізу

қағидаларына

Ескерту. Қағидалар 28-қосымшамен толықтырылды - ҚР Үкіметінің 08.08.2013 № 811 қаулысымен (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

1-сурет. Дөңгелек сүрлемдегі астықтың орналасуы

2-сурет. Сүрлем-жұлдыздағы астықтың орналасуы

3-сурет. Ша

Астықтың есебін 29-қосымша

сандық-сапалық жүргізу

қағидаларына

астық

қабылдау

кәсіпорнының

атауы

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---

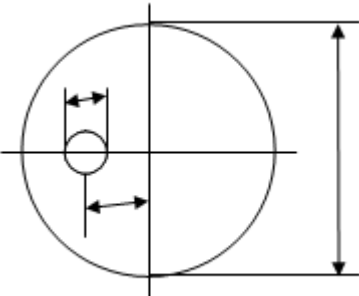
Астықтың
есебін
31-қосымша

сандық-сапалық
жүргізу

қағидаларына

Шаршы сүрлем үшін K1 және K2 коэффициенттерінің мәндері

Ескерту. Қағидалар 31-қосымшамен толықтырылды - ҚР Үкіметінің 08.08.2013 № 811 қаулысымен (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

	y/D	K ₁ ($\alpha_1=26^0$ градус болғанда)	K ₂ ($\alpha_2=26^0$ град болғанда)	
	0,00	0,1278	0,1902	
	0,05	0,1288	0,1917	
	0,10	0,1315	0,1959	
	0,15	0,1364	0,2031	
	0,20	0,1429	0,2125	
	0,25	0,1512	0,2253	
	0,30	0,1614	0,2404	
	0,35	0,1731	0,2579	
	0,40	0,1864	0,2776	
	0,45	0,2010	0,2993	
	0,50	0,2167	0,3229	

Ескертпе: α_1 – сүрлем үстіндегі астықтың еніс бұрышы, градуспен;
 α_2 – сүрлем түбінің ылди бұрышы, градуспен.

Астықтың
есебін
32-қосымша

сандық-сапалық
жүргізу

қағидаларына

Шаршы сүрлем үшін K₃ коэффициентінің мәні

Ескерту. Қағидалар 32-қосымшамен толықтырылды - ҚР Үкіметінің 08.08.2013 № 811 қаулысымен (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

($\alpha_1 = 26^0$ градус болғанда)

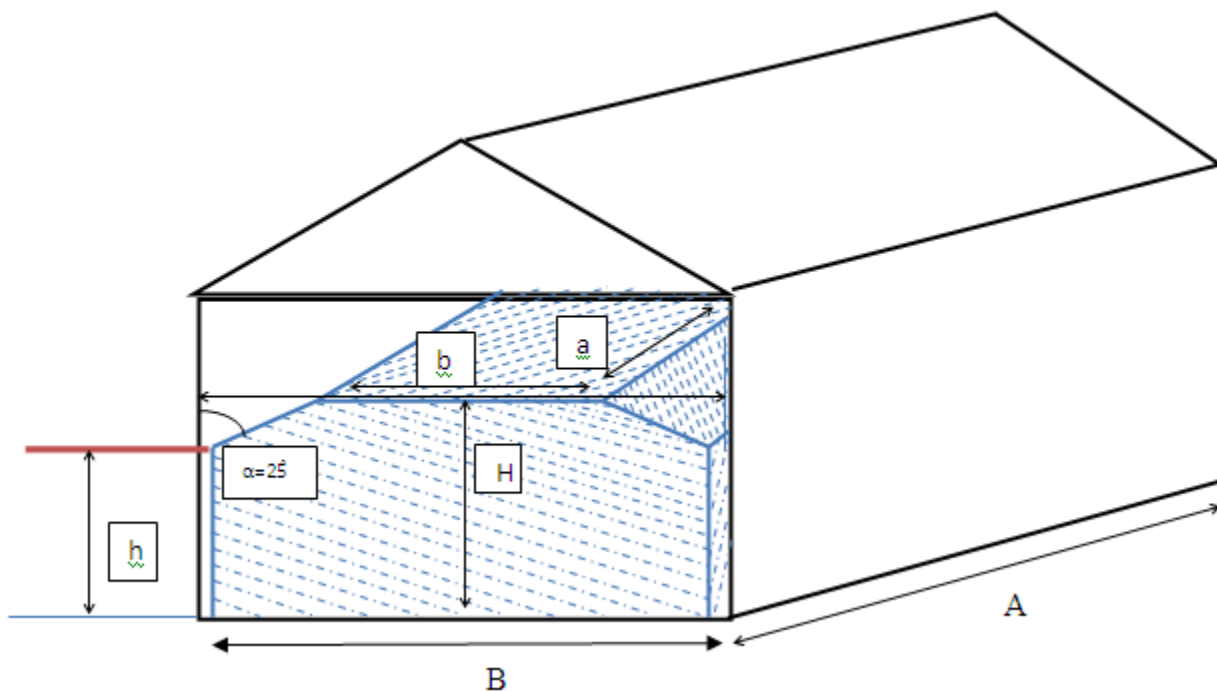
Z	Шама мәні y					
	0,0÷1,0	0,1÷0,9	0,2÷0,8	0,3÷0,7	0,4÷0,6	0,5÷0,9
0,0÷1,0	0,373	0,344	0,321	0,303	0,293	0,283
0,1÷0,9	0,344	0,313	0,287	0,269	0,258	0,248

Астықтың
есебін
34-қосымша

сандық-сапалық
жүргізу

қағидаларына

Ескерту. Қағидалар 34-қосымшамен толықтырылды - ҚР Үкіметінің 08.08.2013 № 811 қаулысымен (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

4-сурет. Қоймадағы астық үйіндісінің схемасы